

Guia d'activitats del projecte socioeducatiu

El dimoni i les pedres

Ajuntament de
**Palau-solità
i Plegamans**

Guia d'activitats del projecte socioeducatiu

«El dimoni i les pedres»

Autores:

Paloma Valdivia Vizarreta

Laura Carbonero Sánchez

Publicació: Ajuntament de Palau-solità i Plegamans

2020

Aquest document està disponible a Internet de forma resumida i amb l'opció de descarregar el text complet a: <https://ddd.uab.cat/record/235006>

Podeu obtenir més informació sobre el projecte a: <http://memoriapsip.blogspot.com/>

Segueix-nos a Twitter: @hurukuta

Utilitzeu la referència següent per citar aquest document:

Valdivia-Vizarreta P. & Carbonero-Sanchez L. 2020. *Guia d'activitats del projecte socioeducatiu «El dimoni i les pedres»*. Barcelona.

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, dins del Conveni entre l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Copyright

Reconeixement – No Comercial – Compartir Igual (by-nc-sa) o CC by-nc-sa: No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original. Això no implica que la persona que té els drets la pugui utilitzar amb finalitats comercials; només s'aplica la restricció a la resta de persones.

Com podem difondre la història i tradició del poble per desenvolupar el compromís social entre la ciutadania? De quina manera podem promoure la capacitat de les persones a l'hora d'interactuar amb el territori per conèixer més i millor Palau-solità i Plegamans? Quines tecnologies poden ajudar a fer més didàctic, accessible i inclusiu el nostre patrimoni?

Aquestes qüestions representen l'objectiu del nostre projecte, que recull la història més rellevant dels espais significatius de Palau-solità i Plegamans amb contingut multimèdia i activitats educatives. És un projecte comunitari, per això compta amb la col·laboració de les associacions, els centres educatius, l'Ajuntament i la ciutadania. Aquest projecte neix l'any 2013 com a projecte que porta l'escola a la comunitat i viceversa. Està adreçat, principalment, als centres educatius, les famílies, els visitants, les famílies nouvingudes, els excursionistes i la població en general.

Tot aquest contingut es troba disponible en una pàgina web (URL):

<http://memoriapsip.blogspot.com/>

Què conté la pàgina web?

- 1) La descripció del projecte.
- 2) Els llocs i els espais del patrimoni. Tots tenen un text breu, un àudio basat en el text, i alguns tenen imatges significatives i materials interactius.
- 3) Un mapa interactiu amb una proposta de recorregut dels llocs i l'espai del patrimoni desenvolupats.
- 4) Els recursos educatius endreçats per tipologia, nivell, espai o lloc patrimonial, tots descarregables. Tots els continguts que es descriuen a continuació són d'accés obert i poden ser utilitzats de manera lliure. Per fer-ho, únicament es requereix fer-ne un ús sense ànim de lucre i que segueixi els objectius educatius del projecte.
- 5) La llista de totes les persones col·laboradores i les fonts bibliogràfiques consultades.

En què es basa aquesta proposta?

Aquesta és una proposta educativa amb activitats lúdiques, interdisciplinàries i contextualitzades. Aprofitem la sensació de sorpresa que ofereix el món natural, històric i arquitectònic quan es porten a l'aire lliure les experiències d'estudi i ens embarquem en la descoberta activa del nostre entorn local. Tot plegat, aprofitant la curiositat innata de l'alumnat, i fomentant, d'una banda, el desig de buscar respostes a les seves preguntes i, de l'altra, el domini de les habilitats reflexives, psicomotrius i socials a través de tasques significatives i de participació dins de la comunitat.

Totes les entrades de la pàgina web sobre els llocs i els espais del patrimoni tenen propostes d'activitats educatives, i en cadascuna se suggereix el nivell educatiu corresponent. Moltes d'aquestes activitats disposen de materials desenvolupats per ser descarregats o per ser projectats a l'aula. Les característiques dels materials elaborats parteixen d'un aprenentatge en el qual l'alumnat té un paper actiu.

Per què és un projecte socioeducatiu?

És fruit de les experiències, suggeriments i inquietuds de totes les persones i entitats que hi han participat:

1. Agents socials com la gent gran, associacions, voluntaris.
2. Regidories d'Educació, Comunicació i Patrimoni.
3. Directors/directores i/o coordinadors/coordinadores de tots els centres educatius de Palau-solità i Plegamans, que van validar el material. Es van visitar els centres per presentar-los el projecte i els materials impresos, i van tenir unes setmanes per poder-ho analitzar i avaluar, i per fer-ne suggeriments. Després, cada centre va realitzar una validació del projecte i de cadascun dels materials proposats.
4. La Universitat Autònoma de Barcelona.

A hores d'ara, és un projecte en constant evolució i obert a aportacions que n'enriqueixin els objectius i el valor pedagògic. El resultat final és el recull de les aportacions i modificacions dels centres educatius, de persones voluntàries, de gent gran i de persones expertes en qüestions educatives i de patrimoni.

Què trobaràs en aquesta guia?

Aquest document presenta totes les activitats educatives del projecte «El dimoni i de les pedres» organitzades en quatre grups d'acord amb l'edifici o l'espai del patrimoni de Palau-solità i Plegamans: casa de la vila, masies, espais i equipaments públics, i, finalment, temples.

Tot això està organitzat en una taula, on cada activitat té un codi. Cadascuna pot tenir una o més pàgines, i en cada cas s'indica una recomanació del nivell educatiu que hi correspon. La major part de les activitats es realitzen amb pocs materials o amb aquells que es poden trobar per casa o a l'escola. Algunes de les activitats inclouen codis QR. Totes aquestes activitats també es troben a la pàgina web i existeix la possibilitat de descarregar-les per separat.

Com fer servir la guia?

Es presenta en un arxivador amb anelles perquè cada centre educatiu pugui reorganitzar les activitats d'acord amb els seus interessos o repartir-les entre els diferents nivells o projectes. La nostra voluntat és que el projecte continuï nodrint-se de les persones que en fan ús, entre les quals hi ha el professorat com a agent social de primer ordre.

Inventari de fitxes

Nivell educatiu: I, P1, P2, P3, ESO

Núm. de pàgines: Núm. P

Grup	Entrada	Núm. P	Codi Fitxa	Nom de la fitxa	Nivell educatiu I- P- E
Casa de la vila	CASA DE LA VILA	3	V1	Una cadira per a cada activitat	P2P3
		2	V2	Noms de la vila: topònims	P3-ESO
		1	V3	Eix cronològic de la casa de la vila	P3_ESO
		1	V4	Pinta la casa de la vila	I-P1
		1	V5	On es prenen les decisions de l'Ajuntament? El Ple municipal	ESO
		1	V6	Sala de plens: què és un ple i qui hi participa?	P2
		2	V8	Ubicació geogràfica de la nostra vila	P2
		1	V9	Els canvis de la casa de la vila	P2
		3	V11	Espais i edificis importants de Palau-solità i Plegamans	P2
		2	V12	Serveis i tasques municipals	P2
Masies	CAN MALLA	1	M1	Tipus de masies	P
		1	M2	Tipus de masies de Palau-solità i Plegamans	P
		1	M7	Comprendre l'evolució de la tecnologia: els rellotges	P-ESO
		3	M3	Mesurar el temps. Coneguem diferents tipus de rellotges	I-P
		2	M5	Mapa de les masies de Palau-solità i Plegamans	P3-ESO
		1	M6	Masies veïnes. Situa casa teva al mapa!	P
	CAN CORTÈS	1	S1	El trencaclosques de Can Cortès	P
		2	S2	Fem un penell	P
		2	S3	Una masia en un diorama	P-ESO
		1	S4	Parts d'una masia	P1-P2
		1	S5	Què hi ha en una masia? Objectes d'una masia	I-P1
	CAN CLADELLES	1	C1	El trencaclosques de Can Cladelles	I-P1
		2	C2	Parts d'una masia	P1
		1	C3	Què hi ha en una masia? Objectes típics	I-P1
		1	C4	Manuel Zorrilla i la finestra de Can Cladellas	P-2

Grup	Entrada	Nº P	Codi Fitxa	Nom de la fitxa	Nivell educatiu I- P- E
Espais i equipaments públics	PARC DE L'HOSTAL DEL FUM	1	H1	La cacera del tresor (I)	P2-P3
		11	H10	La cacera del tresor (II)	P2-P3
		1	H2	El llenguatge dels arbres	E
		1	H3	Elaborem un herbari de l'Hostal del Fum	P2-P3-ESO
		2	H4	Un dia a l'Hostal del Fum: explorar, imaginar i enregistrar	P2-P3
		1	H5	Els pol·linitzadors: salvem-los!	P2-P3
		1	H6	Un passeig diferent	P
		1	H7	L'herbari digital de plantes aromàtiques, medicinals i culinàries	P2-P2
	CASTELL DE PLEGAMANS	1	CP1	Pintem el castell!	I-P
		2	CP2	La rosa dels vents	P2-P3
		1	CP3	Els senyors de Plegamans	P3- ESO
		1	CP4	Una aventura al castell	P2-P3
	MENHIR DE LA PEDRA LLARGA	1	D1	La llegenda de la Pedra Llarga	P
		1	D2	La història d'una bestiola	P
Temples	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE PALAU-SOLITÀ	2	R1	El retaule gòtic de Santa Maria de Palau-solità	ESO
		2	R2	El retaule de l'altar major de Santa Maria i les seves parts	P-P3
		1	R3	Les parts del retaule de Santa Maria	E
		1	R4	El trenclaclosques de Santa Maria	I-P1
		1	R5	Pintem Santa Maria	I-P1
	ESGLÉSIA DE SANT GENÍS	1	G1	La rosassa de Sant Genís. Què és una rosassa?	ESO
			G2	Dibuixem una rosassa de quatre pètals	ESO
		1	G3	Com es dibuixa la rosassa de Sant Genís? Una rosassa de sis pètals	ESO
		1	G4	Dissenys de la rosassa de Sant Genís	I-P1
	CAPELLA TEMPLÀRIA DE SANTA MAGDALENA	1	CT1	Els codis secrets de l'orde del Temple	P2-P3
		1	CT2	La comanda templera de Palau i els seus dominis	P3-ESO
		1	CT3	Els orígens de la comanda templera de Palau del Vallès	ESO
	CAPELLA ROMÀNICA DE SANT GENÍS	1	CR1	Copiem la capella romànica de Sant Genís	P1-P2
		1	CR2	Els picapedrers	P2-P2
		1	CR3	Les marques dels picapedrers	P2-P3

Una cadira per a cada activitat

Sovint no parem atenció a l'aspecte que tenen els objectes que formen part del nostre dia a dia. Per exemple, sabies que la forma de les cadires és molt important? Hi ha una cadira adequada per a cada tipus d'activitat.

Escriu les coses que faries si estiguessis assegut a cadascuna d'aquestes dues cadires. Pensa en les seves diferències i semblances.

Una cadira per a cada activitat

El disseny i la forma de cada cadira varia segons la seva utilitat o funció. Hi ha molts tipus de cadires i per a molts propòsits diferents, com la cadira d'escriptori. Hi ha cadires més maques, més toves, etcètera. Hi ha cadires que ens fan pensar en moments i emocions determinats. Per exemple..., la cadira del dentista!

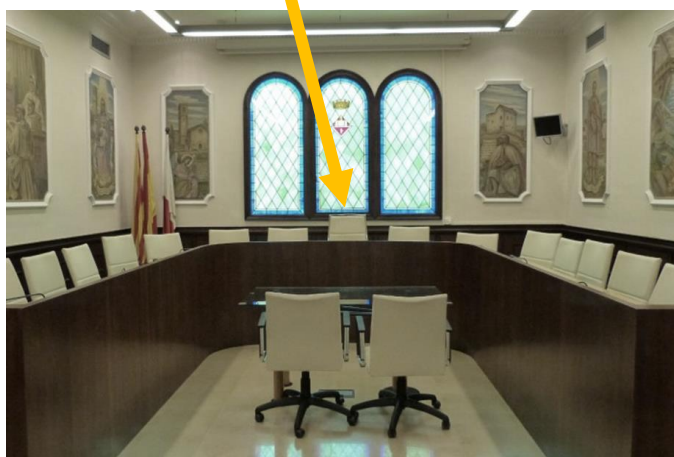
Escriu coses que faries si estiguessis assegut a cadascuna d'aquestes dues cadires:

Una cadira per a cada activitat

No totes les cadires són iguals. La imatge de la dreta mostra la cadira central de la sala de plens del nostre ajuntament. En aquest cas, és la cadira de l'alcalde o l'alcaldeessa.

- Escriu cinc coses que faries si estiguessis assegut en aquesta cadira. És a dir, si fossis l'alcalde o l'alcaldeessa de Palau-solità i Plegamans.
- Fes servir els cinc sentits.
- Fes-ho ràpid. No et censuris!

Noms de la Vila - Topònim (I)

El nom del nostre Ajuntament no ha estat sempre el mateix.

- Palacio Salathan (segle x), aquest és el nom històric compost pel mot llatí *palatium*, 'palau', i Salathan, que suggereix un origen aràbic incert.
- Plegamans també s'esmenta en la documentació antiga (segle x) i sembla la forma aglutinada de *plega mans*, potser amb caràcter de sobrenom.

Palacio Salathan Plega mans

- L'origen de la localitat data del segle XVIII, de la unió de dos nuclis, Plegamans i Palau-solità. El topònim de Palau-solità el trobem al cartulari del monestir de Sant Cugat per primer cop l'any 955, i el de Plegamans, des del 962. Palau-solità i Plegamans ha estat format històricament per dos nuclis de població o dues parròquies: d'una banda, Palau-solità, i de l'altra, Plegamans. Ambdós noms s'han mantingut al llarg dels anys amb petites variacions.

Palau Solitar

Plegamans

Palau Solitar i Plegamans

Palau de Plegamans

Casa de la vila

Casa bila

Noms de la vila - Topònim (II)

- L'any 1939, just acabada la Guerra Civil, i més concretament el 5 de març, el president de l'anomenada Comisión Gestora del Ayuntamiento combina els noms de les dues parròquies, ja que «solo condiciona a crear rencillas entre los vecinos y entorpecer la labor del municipio». Així doncs, proposa que passi a anomenar-se Palau de Plegamans. El 22 d'agost del mateix any, el nou nom del municipi esdevé oficial.
- El 17 de maig de l'any 2000, 61 anys després, el nostre poble torna a canviar de nom. El Ple municipal va aprovar el canvi novament a Palau-solità i Plegamans. Tot i això, els dos noms van conviure durant quatre anys.

Resolució de 2 de maig de 2000, per la qual es dona conformitat al canvi de nom del municipi de Palau de Plegamans, que passa a denominar-se Palau-solità i Plegamans.

RESOLC:

—1 Donar conformitat al canvi de nom del municipi de Palau de Plegamans, i de la seva capital, que passen a denominar-se Palau-solità i Plegamans.

—2 Incorporar aquesta modificació al Registre d'ens locals de Catalunya del Departament de Governació i Relacions Institucionals.

—3 Posar aquest canvi de nom en coneixement de l'Administració de l'Estat, als efectes que preveu l'article 31.2 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril.

Barcelona, 2 de maig de 2000

JOSEP ANTONI DURAN I LLEIDA
Conseller de Governació
i Relacions Institucionals
(00.117.098)

Creeu una línia de temps que representi els canvis de nom del municipi.

Aquest codi QR et donarà informació (Viquipèdia) per completar la línia cronològica de les cinc modificacions.

Describeu cinc modificacions que s'han realitzat a l'edifici des de la foto en blanc i negre, a inicis del segle XX — quan a la primera planta de l'edifici funcionava l'escola pública —, fins a l'estat actual de l'edifici.

2010

1908

1868

1698

1440

Pinta la façana de la casa de la vila a partir de les teves preferències. Explica la teva proposta!

On es prenen les decisions de l'Ajuntament?

- Les decisions de l'Ajuntament les pren el Ple municipal.
- El Ple municipal és l'òrgan de govern amb la màxima representació política dels ciutadans i les ciutadanes de la vila.
- A Palau-solità i Plegamans està integrat per regidores i regidors escollits democràticament i està presidit per l'alcalde o l'alcaldessa.
- Es reuneixen a la sala de plens per debatre i prendre decisions sobre la ciutat.
- Les persones que assisteixen als plens municipals són l'alcalde o l'alcaldessa, els regidors i regidores, l'interventor o interventora, el secretari o secretària, i el públic que vulgui ser-hi.

Competències del
Ple municipal

Ple municipal
Àudios complets

Sala de plens

Aquesta és la sala de plens i és dins de la casa de la vila. És el lloc de reunió dels regidors i les regidores que, presidits per l'alcalde o l'alcaldeessa, tenen com a funció la presa de decisions sobre qüestions relacionades amb la ciutat. Recorda que els plens municipals són públics! Observa el dibuix i escriu a l'esquerra de cada càrrec el número de la cadira que et sembla que ocupa a la sala de plens.

Alcalde/alcaldeessa

Secretari/secretària

Regidors/regidores

Públic

Interventor/interventora

Ubicació geogràfica (I)

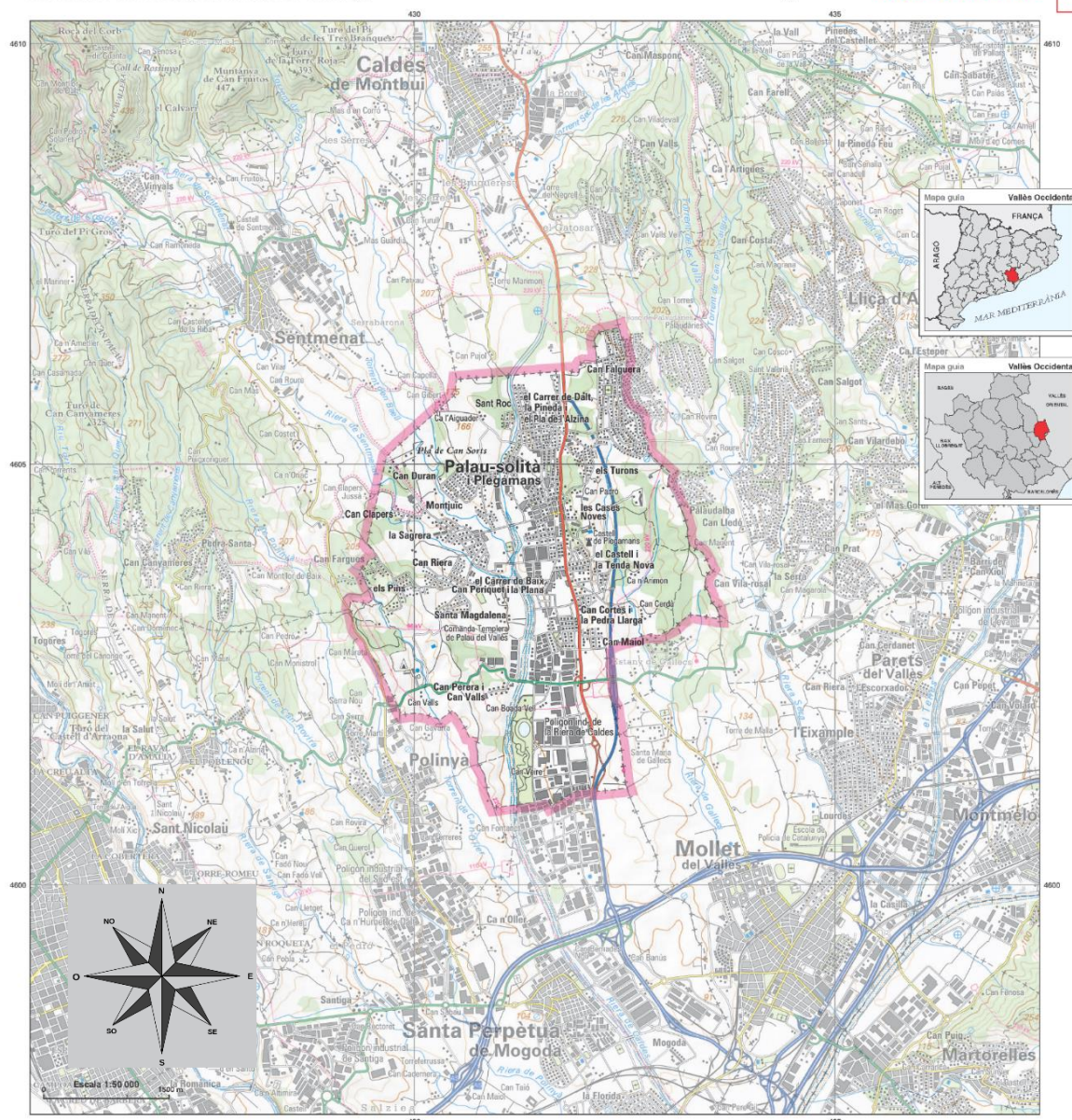
Palau-solità i Plegamans és a la comarca del Vallès Occidental i limita amb el Vallès Oriental. El terme municipal limita al nord amb Caldes de Montbui; al nord-est, amb Lliçà d'Amunt; a l'est, amb Lliçà de Vall; al sud-est, amb l'espai natural de Gallecs (Mollet del Vallès); al sud, amb Santa Perpètua de Mogoda; al sud-oest, amb Polinyà, i al nord-oest, amb Sentmenat.

Ara, situa'ls al mapa!

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya

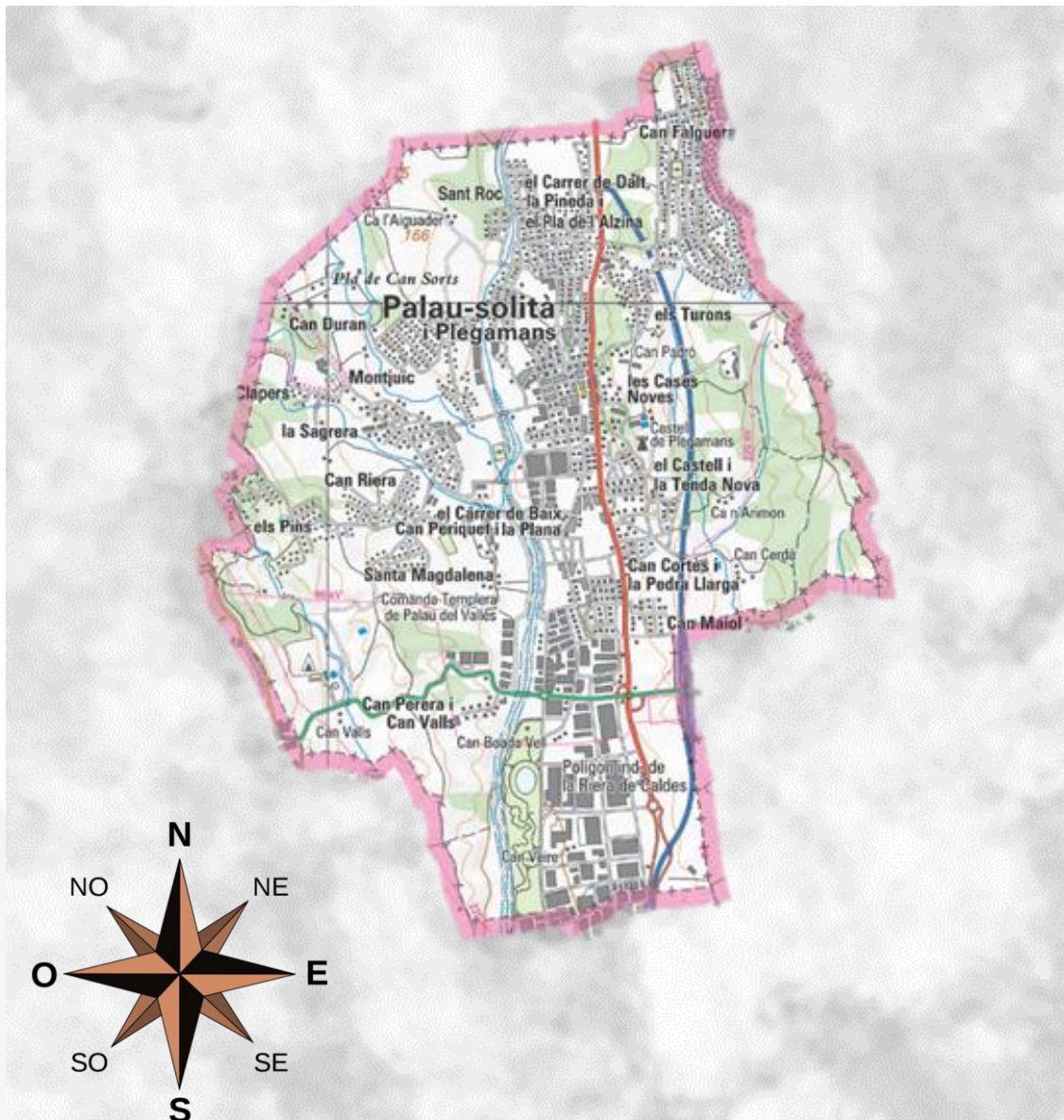
Palau-solità i Plegamans **Vallès Occidental**

627

Ubicació geogràfica (II)

Escriu el nom dels Ajuntaments o espais naturals amb els quals limita l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans. Pots utilitzar la rosa dels vents, la figura amb forma d'estrella que tens a la part inferior esquerra del mapa.

Canvis de la casa de la vila, casa consistorial

- A tots els pobles i ciutats hi ha un ajuntament. També se l'anomena casa de la vila o casa consistorial.
- En aquest edifici es decideixen aspectes importants per a la convivència del conjunt de veïns i veïnes.
- Saps què? A l'edifici del nostre Ajuntament, s'hi han fet diverses modificacions al llarg del temps, i no sempre s'ha utilitzat com a casa de la vila.

Investiga quins usos ha tingut.

Els espais i els edificis més significatius de Palau-solità i Plegamans (I)

Cadascun dels següents codis mostra un vídeo amb alguns dels espais i dels edificis més representatius del nostre poble. Els podries situar al mapa?

Recomanacions turístiques de l'Eloi Cordoní a Palau-solità i Plegamans.

20/3/2014. Des de Palau-solità i Plegamans descobrirem quines coses no ens podem perdre quan visitem la població. Farem un recorregut en clau turística pels racons més emblemàtics d'aquesta població amb el meteoròleg de TV3 Eloi Cordoní.

El carrer Filiprim. Josep Maria Bachs i Palau de Plegamans!

17/11/2014. El mestre Josep Maria Bachs, que ha mort als 70 anys, sempre parlava de Palau de Plegamans al mític programa *Filiprim*, i nosaltres l'hem recordat amb l'alcalde d'aquella època, Joan Payola.

Vida animal amb Martí Boada.

14/4/2010. El nostre naturalista Martí Boada ens portarà fins al terme municipal de Palau-solità i Plegamans per mostrar-nos la recuperació d'un ecosistema. Un antic abocador situat entre un polígon industrial i la riera de Caldes és ara un ecosistema amb molta vida. Veurem uns esplugabous remullant-se, un bon senyal de l'estat de salut del paisatge.

Els espais i els edificis més significatius de Palau-solità i Plegamans (III)

Aquí tens un mapa de Palau-solità i Plegamans. Localitza els noms dels espais i dels edificis més significatius del municipi. Escribeu cada nom al costat del número que hi correspongui.

01 _____	07 _____	13 _____
02 _____	08 _____	14 _____
03 _____	09 _____	15 _____
04 _____	10 _____	16 _____
05 _____	11 _____	17 _____
06 _____	12 _____	18 _____
		19 _____

Escribeu els números que corresponen a masies.

Escribeu els números que fan referència a esglésies.

Serveis i tasques municipals

Marca amb una X les tasques o serveis que creus que són responsabilitat de l'Ajuntament:

☐

Mantenir els parcs i jardins del poble nets i ben cuidats

☐

Obrir una botiga de roba

☐

Controlar el trànsit als carrers del poble

☐

Construir escoles i contractar el professorat

☐

Fer la neteja dels carrers, la recollida de les escombraries i el tractament dels residus

☐

Tenir una biblioteca pública

☐

Tenir mitjans de comunicació locals, com ara una ràdio o un butlletí

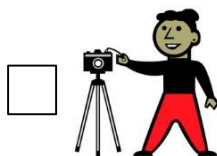
☐

Organitzar mercats, escorxadors (control del cicle de la carn) i fires

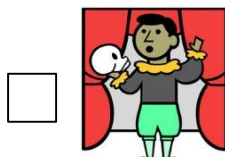
Font: «Coneix el teu Ajuntament. Dossier pedagògic per a docents». Ajuntament de Martorell.

Serveis i tasques municipals

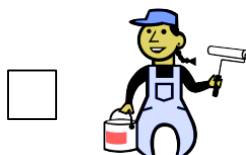
Marca amb una X les tasques o serveis que creus que són responsabilitat de l'Ajuntament:

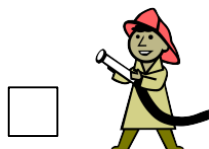
Promoure el funcionament d'associacions culturals, socials i esportives

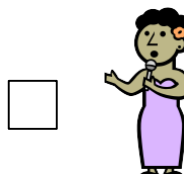
Oferir una cartellera de teatre

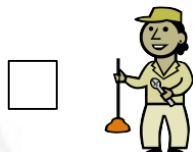
Pintar les cases dels ciutadans i les ciutadanes

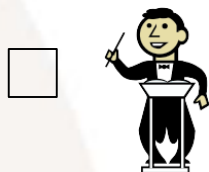
Coordinar el Cos de Bombers

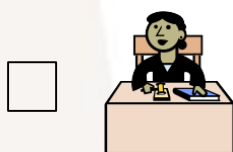
Organitzar la Festa Major

Portar l'aigua fins a les cases i fer el manteniment del clavegueram

Gestionar l'Escola Municipal de Música

Jutjar els i les delinqüents

Font: «Coneix el teu Ajuntament. Dossier pedagògic per a docents». Ajuntament de Martorell.

TIPUS DE MASIES

Masies petites o d'alta muntanya

Amb la coberta que desaigua a la façana posterior. Les més senzilles.

Masies basilicals

Tenen dos cossos laterals i un central més elevat.

Masies grans o cases pairals

Amb un aspecte més senyorial. Tenen galeries amb porxos i la coberta està construïda a quatre vessants.

Masies amb torre

Típiques de les zones de costa, la torre servia per vigilar els atacs dels pirates.

Masies mitjanes o comunes

Són amb coberta de dos vessants, però en aquest cas que desaigüen a les façanes laterals.

Masies colonials

Amb rics acabats i ornamentació exterior, inspirades en models de construccions portades d'Amèrica.

Masies de vinya

A més del immoble principal, tenen altres edificis complementaris al voltant d'un pati central.

Tipus de masies de Palau-solità i Plegamans

Aquestes fotos són de masies de Palau-solità i Plegamans. Heu d'identificar quin tipus de masies són. Per fer-ho, heu de llegir la llista que teniu més avall i escriure el número que correspon a cada imatge.

- 1 Masies amb torre
- 2 Masies mitjanes o comunes
- 3 Masies grans o cases pairals
- 4 Masies petites o d'alta muntanya

Comprendre l'evolució dels rellotges

Llegiu el text i després escriviu tres lletres (des de la A fins a la R) al costat dels dibuixos: identifiqueu l'origen, el funcionament i els avantatges o inconvenients de cada rellotge, i indiqueu les lletres corresponents a cada cas.

Origen

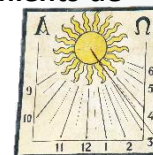
- A. Els primers que van organitzar el temps com el coneixem fins ara van ser els egipcis.
- B. Inventat a Suïssa, era mecànic.
- C. El primer el va crear Louis Cartier a França el 1904 per a l'aviador Santos-Dumont.
- D. És un rellotge japonès.
- E. Ideat als Estats Units.
- F. Creat als Estats Units.

Funcionament:

- G. Perquè funcionés, se li havia de donar corda amb una clau situada al darrere. Aquesta clau tensava i afloixava una molla, que feia moure tot un sistema de rodets dentades. Les rodets feien avançar les agulles al llarg de les hores i els minuts.
- H. Ja no indica l'hora amb l'ajuda d'agulles, sinó amb xifres. Amb una pantalla plana, la visualització és possible gràcies a cristalls líquids. Aquests fragments de roca, sòlids i líquids, es desplacen sota l'acció d'un corrent elèctric.
- I. Es duu al canell. D'aquesta manera, amb un simple gest tenim l'hora a la vista. Mecànic i automàtic, es dona corda tot sol gràcies als moviments del canell de qui el porta. Aquestes sacsejades activen un seguit de mecanismes que tensen la molla i que proporcionen l'energia necessària per fer funcionar el rellotge.
- J. Una pila diminuta proporciona l'energia elèctrica perquè funcioni. Aquesta pila fa vibrar un petitíssim fragment de quars, un mineral molt dur. Com que es mou de manera molt regular, el quars actua sobre el mecanisme constantment.
- K. Era un simple sòcol de pedra que sostenia una barra vertical i unes graduacions. El sol, quan es desplaçava pel cel en el transcurs del dia i de l'any, hi projectava una ombra que avançava a poc a poc sobre les graduacions, que indicaven les diferents hores.
- L. Connectat a Internet o a un *smartphone*, és un miniordinador. A més d'indicar l'hora, ens permet navegar per pàgines web, consultar el correu electrònic, accedir a les xarxes socials, mesurar el rendiment esportiu o controlar l'estat de salut.

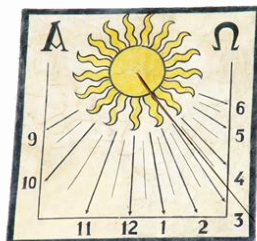
Avantatges o inconvenients:

- M. El seu punt feble és la bateria, que es descarrega molt ràpidament.
- N. Petit, rodó i elegant, el solien dur els senyors a la butxaca petita de l'armilla.
- O. Un sistema que gasta força electricitat, però que permet saber i veure l'hora molt fàcilment.
- P. És el primer rellotge autònom i petit.
- Q. És un rellotge molt precís i, a la seva època, no s'endarreria més d'un segon cada tres anys.
- R. Era més voluminós que un rellotge de polsera, però eficaç i absolutament silenciós.

Mesurar el temps (I)

Molts edificis del nostre poble tenien o tenen un rellotge de sol. La manera de mesurar el temps ha anat canviant. El rellotge ha evolucionat gràcies a les tecnologies. A continuació es descriuen els sis canvis més importants que ha experimentat:

Els primers a organitzar el temps com el coneixem ara —hi ha hagut altres maneres d'organitzar el temps— van ser els egipcis. Era un simple sòcol de pedra que sostenia una barra vertical i unes graduacions. El sol, en el desplaçament que fa pel cel en el transcurs del dia i de l'any, hi projectava una ombra que avançava a poc a poc sobre les graduacions, que indicaven les diferents hores. Era més voluminós que un rellotge de polsera, però resultava eficaç i absolutament silenciós.

Inventat a Suïssa, era mecànic. Perquè funcionés, se li havia de donar corda amb una clau situada al darrere. Aquesta clau tensava i afliuava una molla, que feia moure tot un sistema de rodets dentades. Les rodets feien avançar les agulles al llarg de les hores i els minuts. Petit, rodó i elegant, el solien dur els senyors a la butxaca petita de l'armilla.

El primer el va crear Louis Cartier a França l'any 1904 per a l'aviador Santos-Dumont.

Es duu al canell. D'aquesta manera, amb un simple gest tenim l'hora a la vista. Mecànic i automàtic, es carrega gràcies als moviments del canell de qui el porta. Aquestes sacsejades activen un seguit de mecanismes que tensen la molla i que proporcionen l'energia per fer funcionar el rellotge. És el primer rellotge autònom i petit.

Mesurar el temps (II)

En aquest rellotge japonès, una pila diminuta proporciona l'energia elèctrica perquè funcioni. Aquesta pila fa vibrar un petitíssim fragment de quars, un mineral molt dur. Com que es mou de manera molt regular, el quars actua sobre el mecanisme constantment. Resultat: és un rellotge molt precís, no es retarda més d'un segon cada tres anys, i encara n'hi ha.

Ideat als Estats Units, ja no indica l'hora amb l'ajuda d'agulles, sinó a partir de xifres. Amb una pantalla plana, la visualització es fa gràcies a cristalls líquids. Aquests fragments de roca, sòlids i líquids, es desplacen sota l'acció d'un corrent elèctric. És un sistema que gasta força electricitat, però que permet saber i veure l'hora molt fàcilment.

Creat als Estats Units, connectat a Internet o a un *smartphone*, és un miniordinador. A més de dir-nos l'hora, ens permet navegar per pàgines web, consultar el correu electrònic, accedir a les xarxes socials, mesurar el rendiment esportiu o controlar l'estat de salut. El seu punt feble és la bateria, que es descarrega molt ràpidament.

Recomanació d'un llibre que hi ha a la Xarxa de Biblioteques:
El progrès no s'atura mai, de Pascal Hédelin i Felix Rousseau

Mesurar el temps (III)

Indiqueu el número
corresponent a cada rellotge dintre de cada

1. Rellotge de butxaca

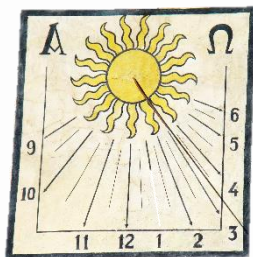
2. Rellotge de quars

3. Rellotge de polsera

4. Rellotge de sol

5. Rellotge intel·ligent

6. Rellotge digital

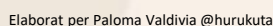

Indiqueu les coordenades en què es troben les següents masies. Us ajudarà el plànol dels primers assentaments urbans de Palau-solità i Plegamans.

Ubicació de les masies (2)

Descobriu el nom de les masies a partir de les coordenades anteriors.

D2

C5

G4

F4

C3

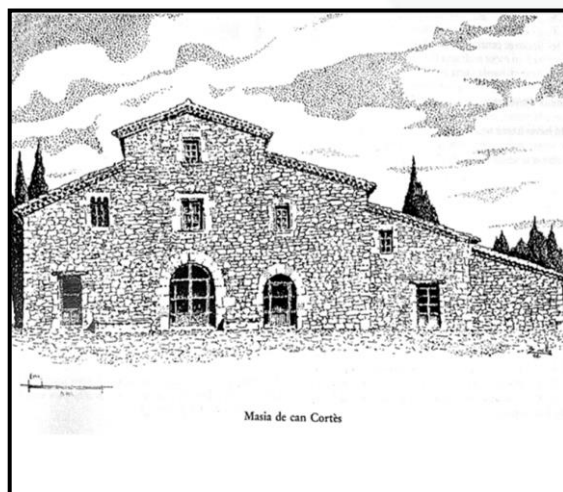

D2

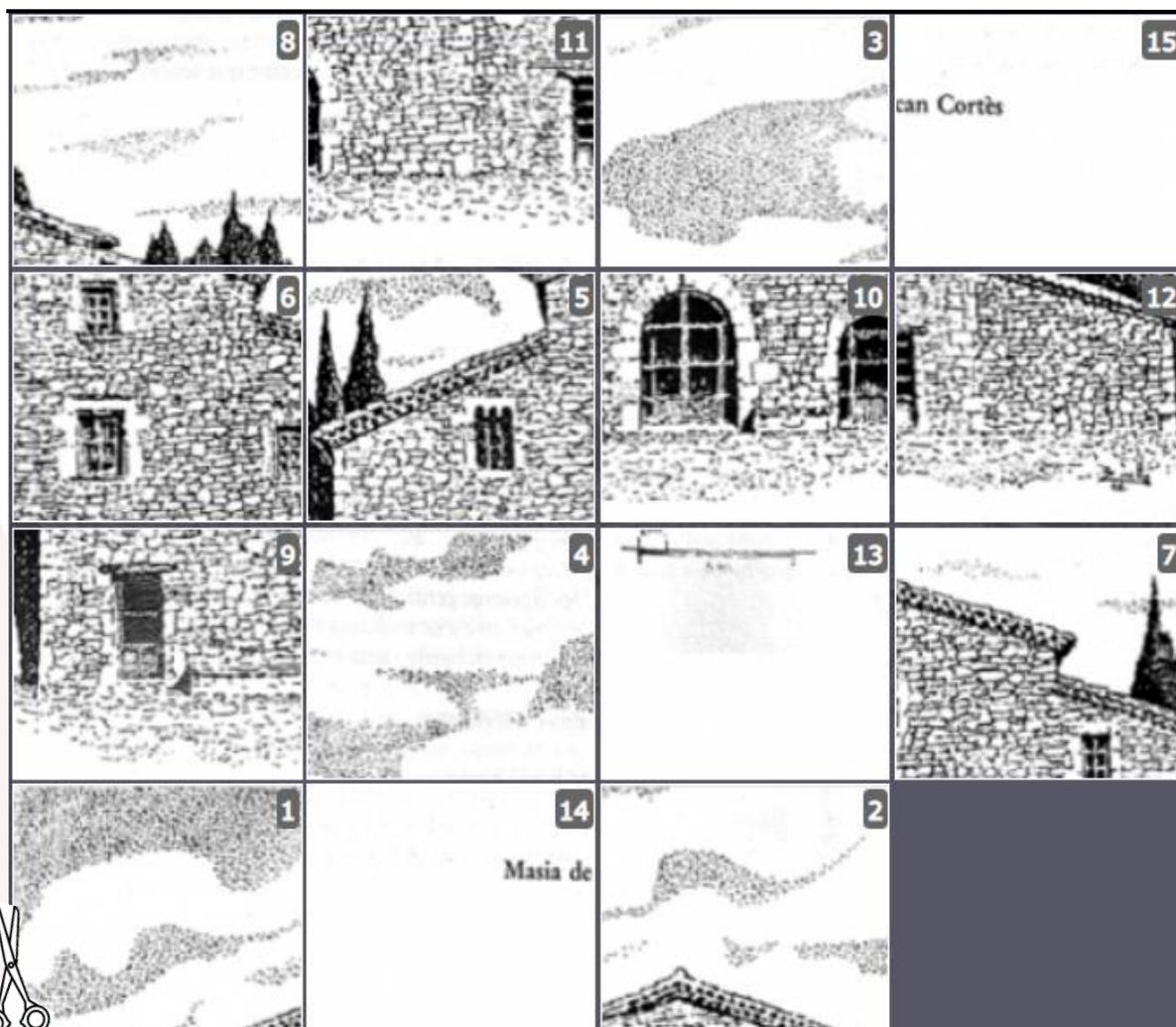

Escriviu el nom de les masies pròximes a casa vostra i indiqueu quin tipus de masies són.

Masia de Can Cortès

Retalla les peces del trencaclosques i combina-les.
Pots seguir el model.

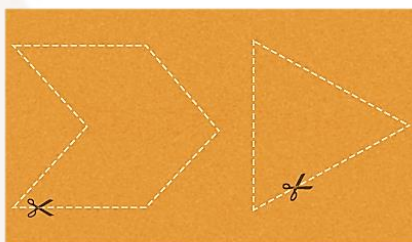

Fem un PENELL

Un penell és un instrument que ajuda a determinar la direcció del vent i a predir el temps. És un dels instruments de previsió meteorològica més antics que hi ha, i dels més simples que s'han inventat.

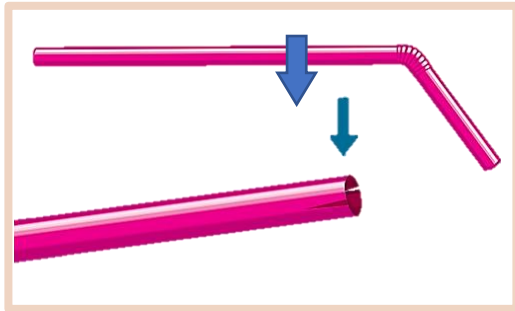

És molt senzill fer-ne un. La major part dels materials els podem trobar a casa, com una palleta per beure, un llapis amb una goma d'esborrar, cartolina, unes tisores, una agulla, una capsa o un got de paper.

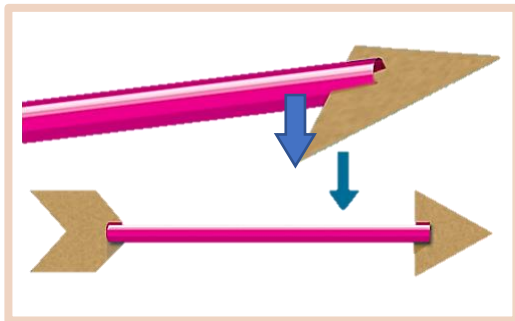

1. Pren la cartolina i dibuixa-hi el cap i la cua del penell. Retalla aquestes parts.

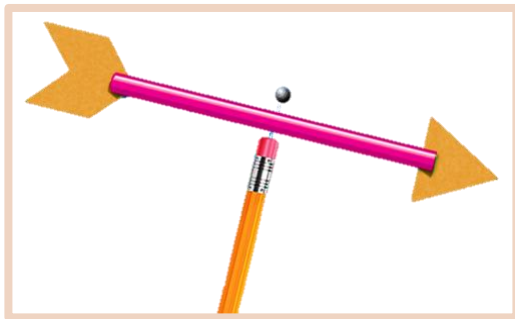
Fem un P E N E L L

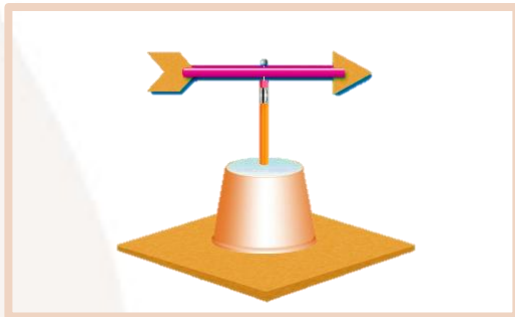
2. Agafa la palleta i fes-hi petits talls a cada extrem.

3. Insereix el cap i la cua del teu penell als talls fets a la palleta.

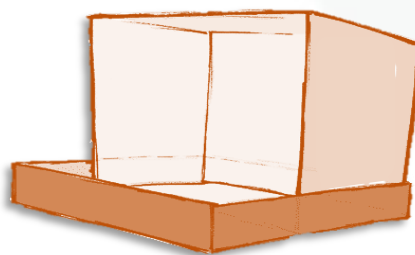
4. Fes un forat al centre de la palleta amb l'agulla i introdueix-la a la goma del llapis. Abans de continuar, assegura't que la palleta giri suaument perquè pugui assenyalar els quatre punts cardinals.

5. Busca una base per fixar-hi el llapis, com un got de paper col·locat cap per avall. Col·loca el penell a l'exterior. Pensa que alguns penells tenen, a més a més, els punts cardinals marcats per ajudar a determinar en quina direcció bufa el vent.

Si no tenim aquestes fletxes de direcció, s'ha de fer servir una brúixola. (Hi ha telèfons mòbils que en tenen, de brúixola!)

DIORAMA

1. En primer lloc, una vegada seleccionada la part de la masia que vols representar, cal fer una petita recerca: una mica d'estudi farà més comprensible el camí de la creació!
2. Una manera fàcil de fer el teu diorama és utilitzar una capsa de sabates, com la de la imatge.
3. Com pots veure, la tècnica per fer-ho a partir d'una capsa de sabates és senzilla i crea un "efecte escènic" que crida l'atenció de l'espectador cap al diorama.
4. Per donar profunditat al teu projecte, crea un fons. Pots fer un escenari en una cartolina blanca (és una mica més gruixut que el paper normal, però no tant com el cartró). Mesura'l perquè s'adhereixi a la part posterior de la capsa quan estigui lleugerament inclinat. Això amagarà els racons de la capsa i crearà la il·lusió de profunditat.
5. Pots utilitzar diversos materials i aconseguir una miniatura de la part de la masia.
6. Fes servir el que correspondria al terra de la capsa de sabates per fer el primer pla del teu diorama. També pots enganxar objectes a les parets i al sostre.
7. Pots utilitzar material que tinguis a casa o al jardí, també pots dibuixar, pintar o imprimir imatges.
8. Escriu una fitxa amb el títol, el teu nom, la descripció del lloc i els personatges. Utilitza com a màxim 150 paraules.

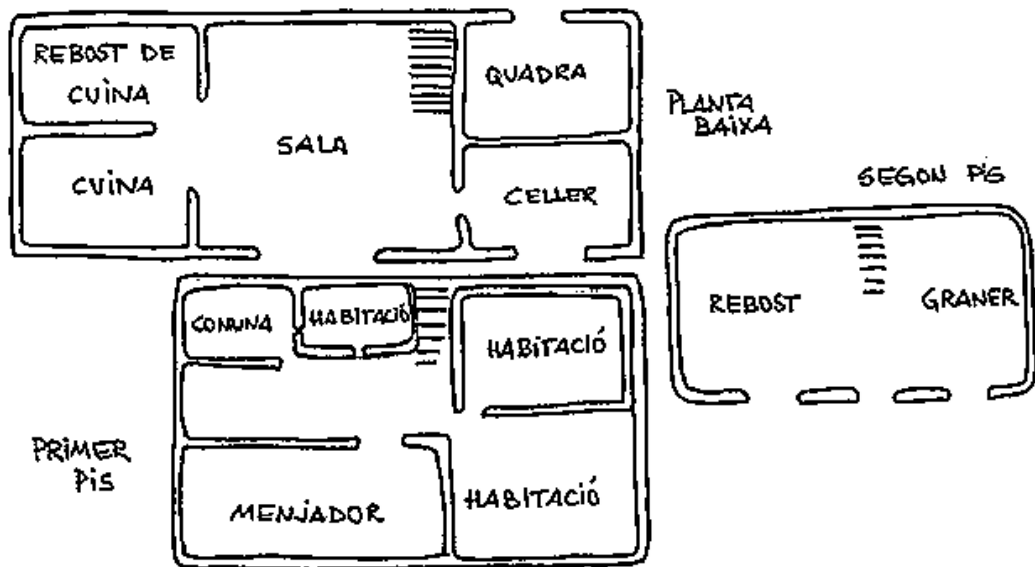
DIORAMA

Graella amb els criteris per avaluar el diorama

Criteris	Preguntes	Punts (1-3)
Recerca	S'ha investigat prou per crear el diorama?	
	S'han tingut en compte els possibles testimonis?	
Materials	S'han reutilitzat materials de casa o de jardí?	
	És un diorama tridimensional?	
	Els materials cobreixen totes les parts de la capsa de sabates?	
	S'han cuidat els acabats?	
Creativitat i aparença	S'ha estat minuciós amb els detalls?	
	Es representen persones en acció?	
	Mostra evidències d'un treball curós i d'haver-hi dedicat temps?	
Fitxa informació	Inclou una fitxa d'informació resumida?	
	La fitxa compleix amb l'extensió permesa?	
	Hi consta el títol i el nom de l'autor o l'autora?	
	El resum descriu el lloc i els personatges?	
	En el resum s'explica per què es va triar aquesta escena en particular?	

Cada persona avalua tres companys o companyes. Es poden atorgar fins a tres punts en cada pregunta. Després sumeu els resultats i lliureu la graella amb la puntuació a l'autor o l'autora de cada diorama, que farà la suma final de tots els punts rebuts.

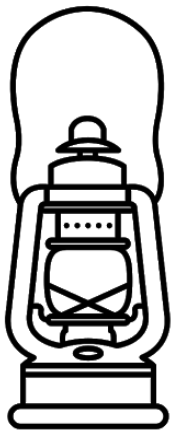
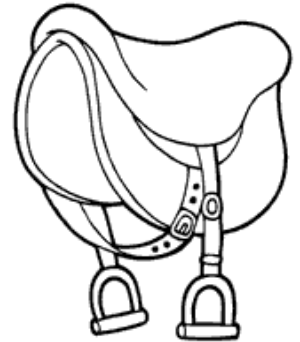
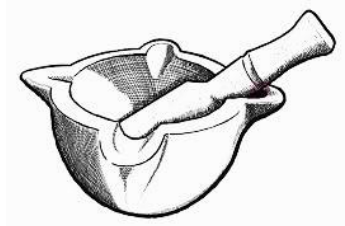
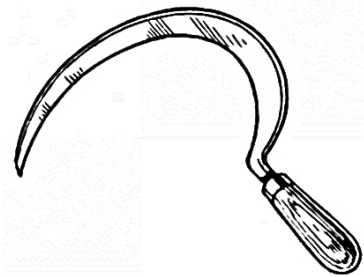
Parts d'una masia

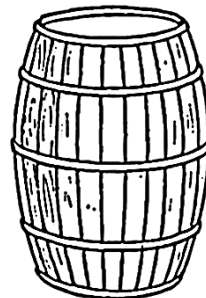
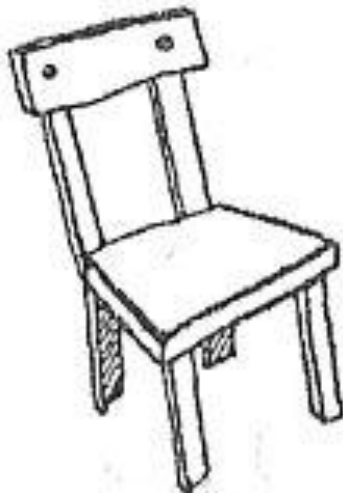
Trobeu les parts de la masia en els mots encreuats següents:

h	o	r	t	a	c	u	i	n	a
u	r	c	a	m	a	r	o	t	g
m	e	n	j	a	d	o	r	p	o
o	b	a	q	u	a	d	r	a	l
m	o	c	h	i	m	e	n	l	f
e	s	v	e	s	t	a	b	l	e
o	t	c	o	m	u	n	a	e	s
r	d	o	r	m	i	t	o	r	i

Quins són els noms d'aquests objectes i a quina part de la masia els podem trobar?

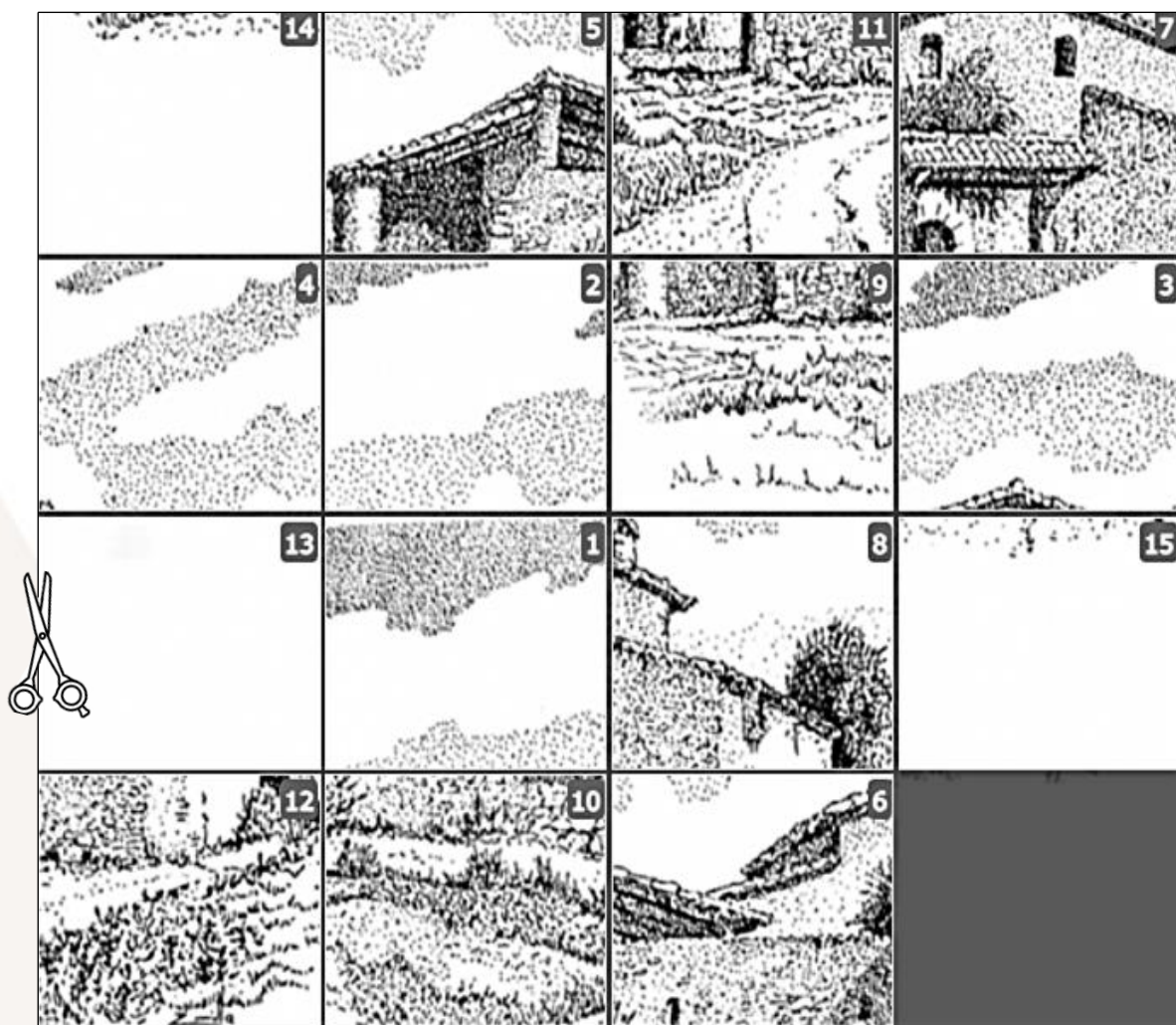
Objectes d'una masia

Masia de Can Cladellas

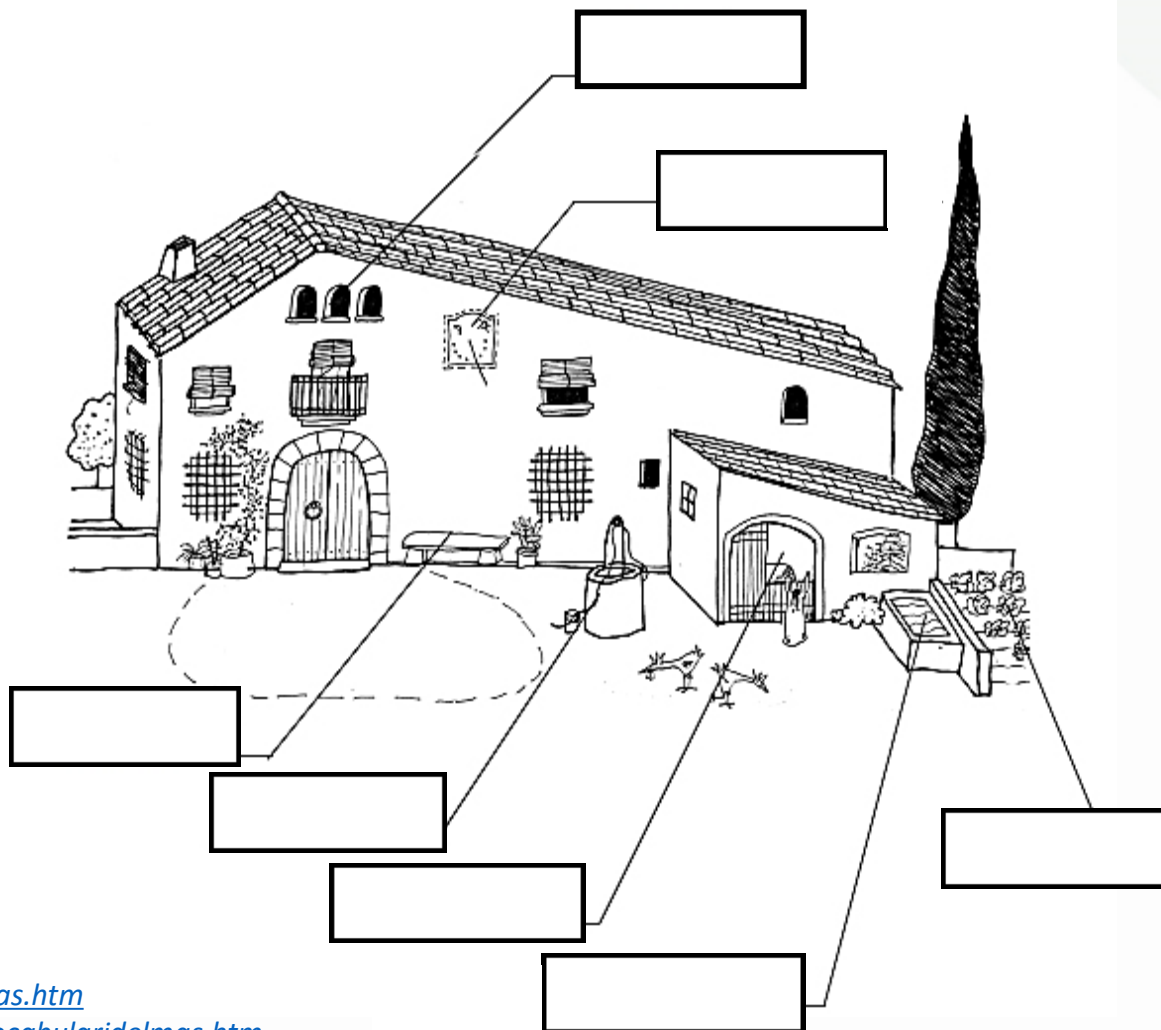
Retalla les peces del trencaclosques i combina-les.
Pots seguir el model.

Parts de la masia (I)

Observeu la masia i empleneu els rectangles en blanc amb aquestes paraules:

- hort
- quadra
- abeurador
- pedrís
- pou
- rellotge de sol
- golfes

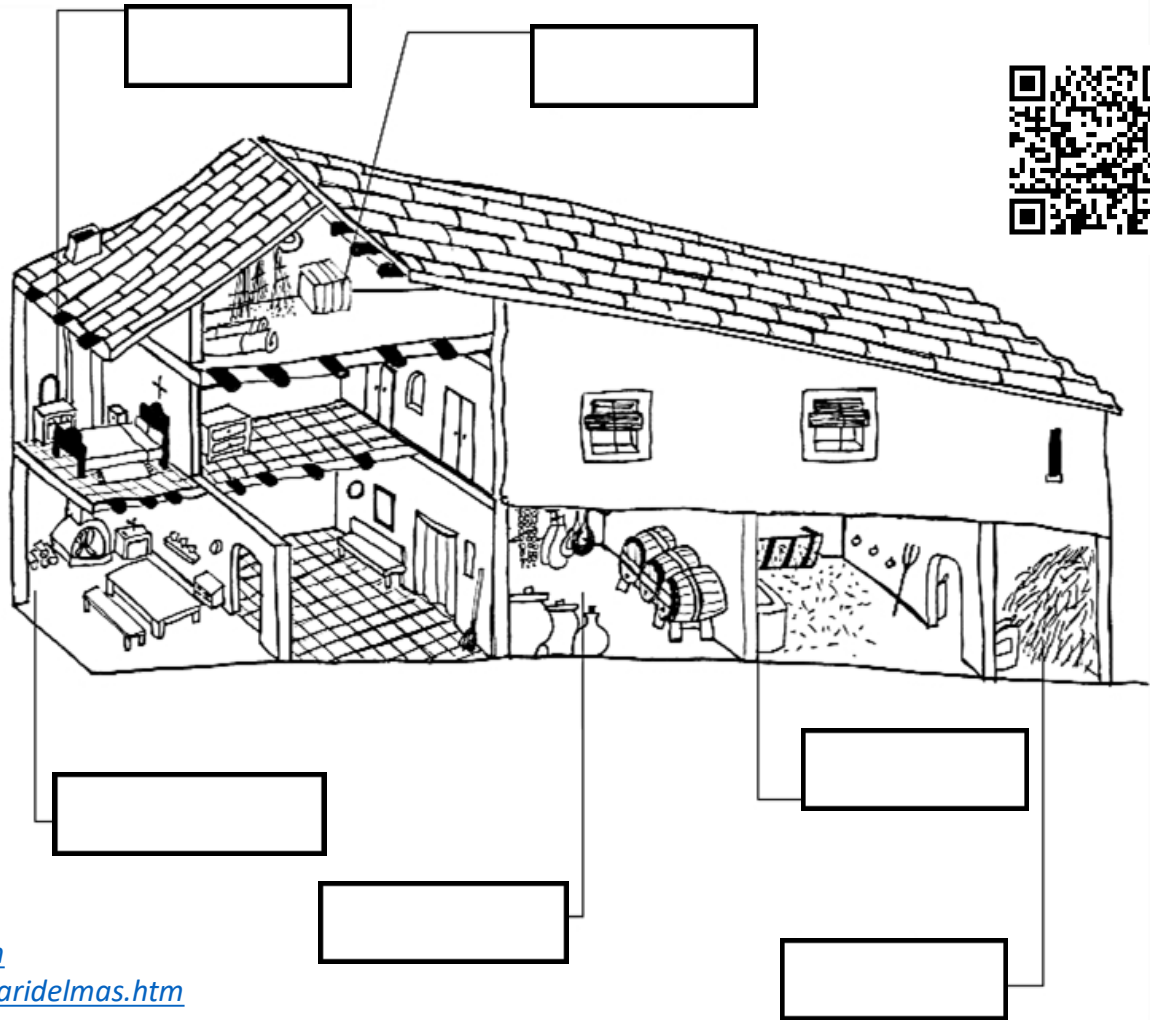
Font imatges: <http://www.catimenu.com/masias.htm>

Més vocabulari: <https://www.catimenu.com/vocabularidelmases.htm>

Parts de la masia (II)

Observeu la masia i empleneu els rectangles en blanc amb aquestes paraules:

- dormitori
- golfes
- estable
- paller
- cuina/menjadador
- rebost/celler

Font imatges: <http://www.catimenu.com/masias.htm>

Més vocabulari: <https://www.catimenu.com/vocabularidemas.htm>

Què hi ha en una masia? Objectes típics

La major part de les masies produïen gairebé tot el que els calia per viure i venien al mercat el que els sobrava. Gràcies als diners que guanyaven, podien comprar el que els feia falta. Amb el pas del temps, moltes masies van començar a conrear productes només per vendre'ls al mercat i es van enriquir força. Un exemple n'és la producció de vi.

Indica a quin espai de les masies es poden trobar aquests objectes:

La finestra de Can Cladellas

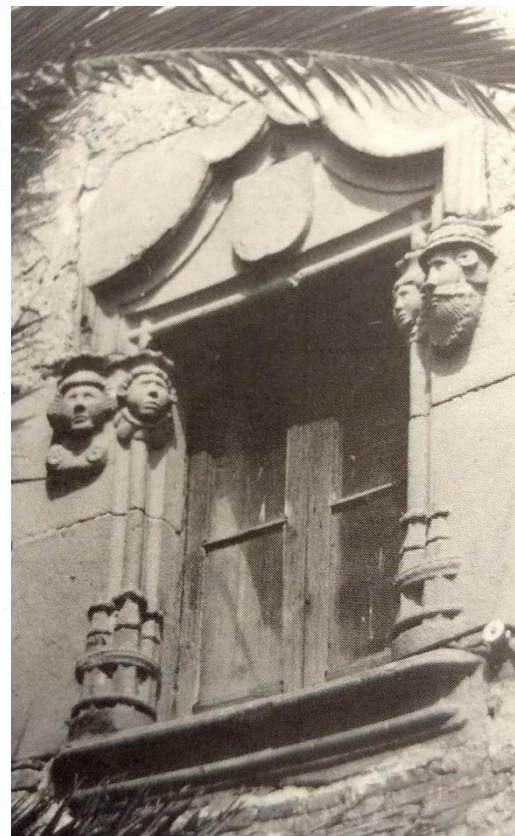
Aquests detalls de la finestra de Can Cladellas són obra de Manuel Zorrilla i Giné (Barcelona, 1928 - Palau-solità i Plegamans, 2017). L'artista, professor de l'escola Folch i Torres, va estar molt vinculat a entitats associatives de la vila, com ara els Quatre Pins o l'Associació de Pessebristes, entre d'altres.

La seva manera particular de crear aquests detalls es coneix com a tècnica artística del puntillisme, que consisteix a fer una obra mitjançant l'ús de punts diminuts.

Els codis QR següents et permetran conèixer més coses sobre la vida d'aquest autor:

Detall escultòric de la part esquerra de la finestra

Detall escultòric de la part dreta de la finestra

T'animes a aplicar la tècnica del puntillisme? Inspira't en algun detall de casa teva!

Caceres del tresor

Trobeu la ubicació des d'on es van fer les fotos següents i indiqueu-ho al pla del parc de l'Hostal del Fum.

Font: www.icgc.cat/

Trobeu la ubicació exacta des d'on es van fer les fotos que es presenten. Un cop identifiqueu cada lloc, indiqueu-lo en aquest pla del parc de l'Hostal del Fum:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

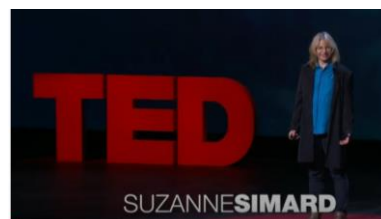

El llenguatge dels arbres

Les fotografies són de diferents arbres que hi ha al parc de l'Hostal del Fum.
Escriu-ne el nom i indica a quina part del parc es troben.

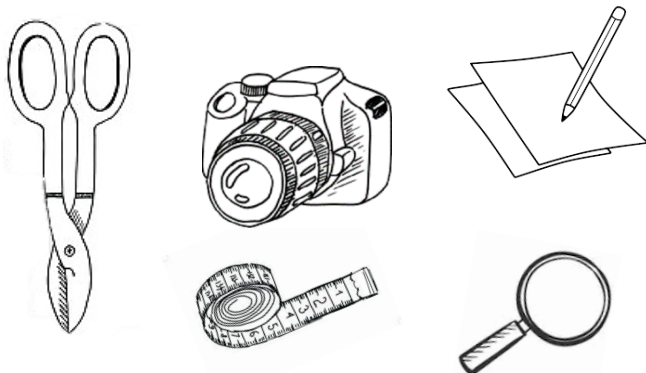

Codi QR «Els arbres parlen»,
a càrrec de Suzanne Simard
(TED Vídeos).

Creem un herbari!

1 Recull i registra de les mostres.

2 Transporta les mostres.

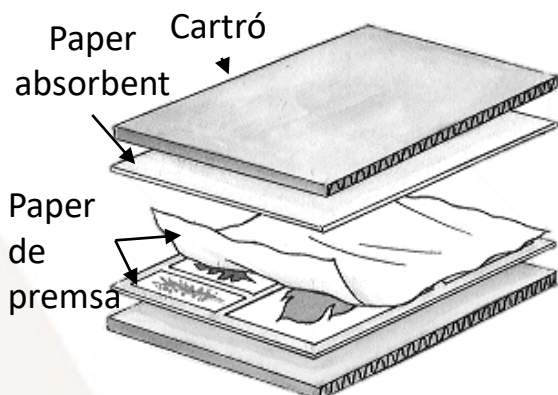

3 Neteja i poda les mostres per poder fer-ne després el premsat.

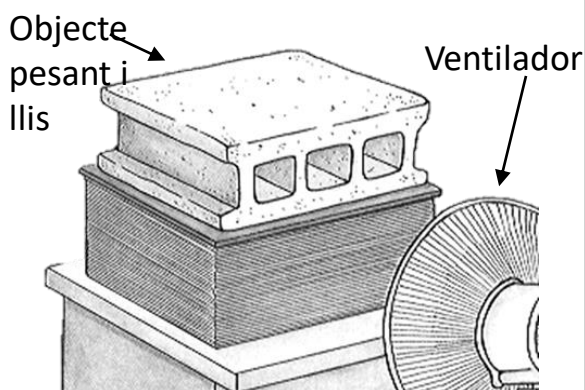

4 Investiga sobre les teves mostres per poder-les descriure i classificar.

5 Construeix una premsa de plantes casolana.

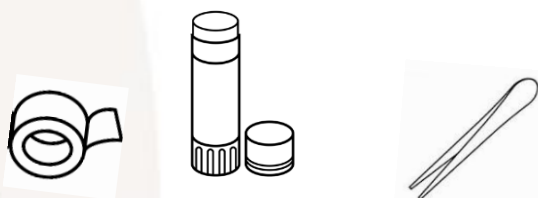

6 Tanca la premsa i posa-hi objectes pesants a la part superior per crear pressió.

Consell: 16,5 polzades (42 cm) x 11 polzades (28 cm) és una mida estàndard per a premses de plantes.

7 Munta i etiqueta les teves plantes.

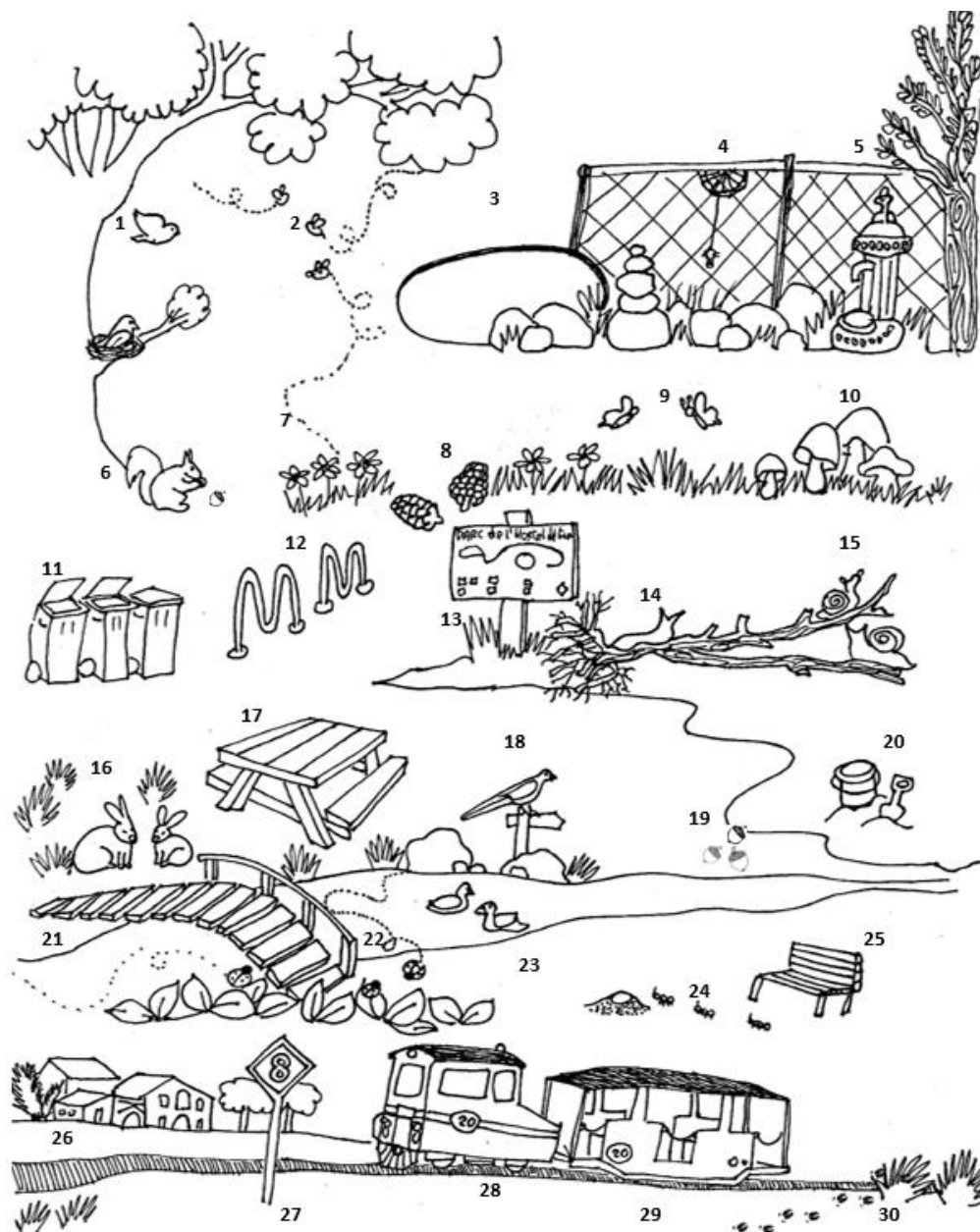
8

CODI QR i enllaç: «Com fer un herbari?»
<https://www.wikihow.com/Make-a-Herbarium>

Un dia a l'Hostal del Fum, coses que hem de trobar (I)

Aquesta primera fitxa és un dibuix de diverses coses que són al parc de l'Hostal del Fum. Quantes ets capaç de trobar? A més a més, a la fitxa següent pots trobar-ne tots els noms. Utilitza qualsevol de les dues fitxes per indicar el que vas trobant!

Un dia a l'Hostal del Fum, coses que hem de trobar (II) **30 coses que hem de trobar al parc de l'Hostal del Fum**

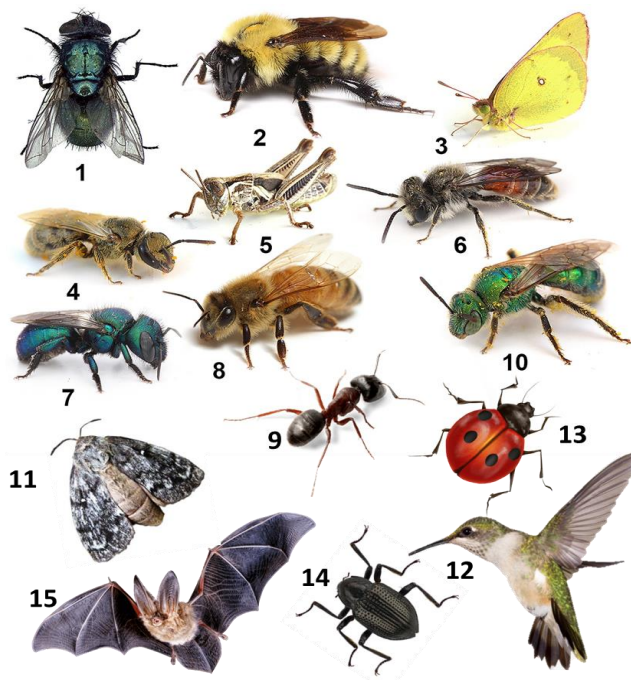
mosquiter comú 1	abelles 2	bassa 3	4 teranyina	5 font
esquirol 6	flors 7	pinyes 8	papallones 9	bolets 10
11 escombraries	12 quadre de bicicletes	13 senyal informatiu	14 l·limac	15 cargols
16 conills	17 taula de pícnic	18 garsa	19 gla	20 sorra
21 pont de fusta	22 marietes	23 ànecs	24 formiguer	25 banc de fusta
26 masia	27 senyal del tren	28 locomotora	29 vagó	30 petjades de porc senglar

Salvem els pol·linitzadors

La pol·linització és el procés de transferència del pol·len de les plantes. La major part de les plantes que cultivem depenen de la pol·linització d'insectes o d'altres animals. D'aquest procés, se'n beneficien tant les plantes com els pol·linitzadors, i s'aconsegueix una millor qualitat dels fruits i de les llavors.

Al parc de l'Hostal del Fum viuen molts pol·linitzadors. N'has vist algun? A la imatge de la dreta pots trobar alguns dels pol·linitzadors més comuns. Per saber-ne el nom, has de reordenar les lletres de la taula de sota.

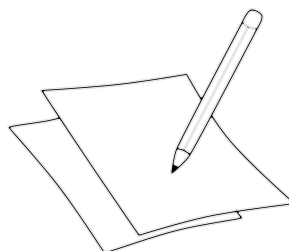

satogall _____5	alabel _____6	bealla _____10	setabrac _____15	bllea _____4
llppnaaoa _____3	bratacse _____14	ascom _____1	ballea _____8	brocilí _____12
atiermar _____13	farmogi _____9	rana _____11	alable _____2	llabae _____7

Un passeig diferent

Aquesta no és una caminada qualsevol: és a ritme suau i requereix que mireu tot allò que us envolta.

Materials: una caixa de cartró o una cistella, un llapis i un quadern o fulls per escriure.

1. Recolliu tot allò que us resulti interessant i col·loqueu-ho a la caixa o a la cistella: trossos d'escorça, pinassa, glans, baies, branques, pedretes, fulles caigudes al terra, etcètera.

2. Un cop finalitzat el passeig, feu una llista del que heu trobat.

3. Classifiqueu tot el que heu recollit.

4. Reflexioneu sobre com és cada objecte, a què us recorda i per què us va agradar. Si voleu, també podeu compartir el vostre parer amb la resta de companys i companyes.

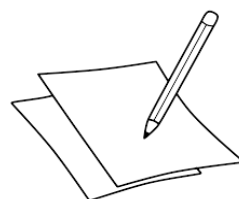
5. Creeu una composició amb tot el que heu recollit.

Creem un herbari digital

Al nostre voltant hi ha un munt de plantes aromàtiques, culinàries i medicinals. Busquem-les!

- 1 Pregunta quines plantes aromàtiques, culinàries i medicinals utilitzen a casa teva. Pren nota de les seves respostes.

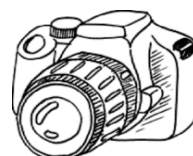

- 2 Busca-les a Internet perquè sàpigues com són.

- 3 Cerca totes aquestes herbes als jardins, horts, parcs i camins.

- 4 Fes una foto a les plantes aromàtiques, culinàries i medicinals.

- 5 Observa amb deteniment cada detall: mida, forma, color de la tija i de les fulles, flors, etcètera.

- 6 Dibuixa i coloreix una branca de la planta, escriu-ne el nom i on la vas trobar. Escaneja el teu dibuix.

- 7 Elabora un àlbum amb les fotos i els dibuixos que has escanejat.

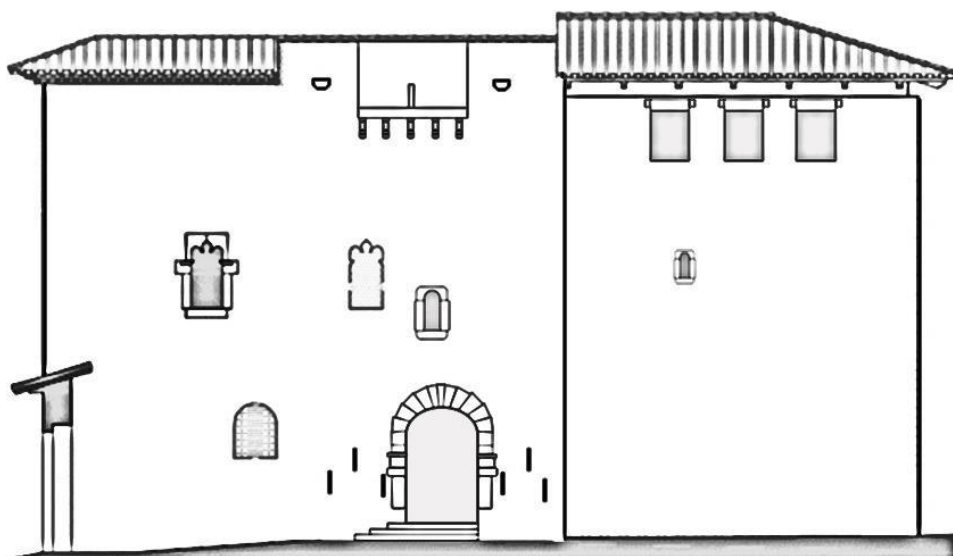

El castell de Plegamans: façana Tramuntana i façana Ponent

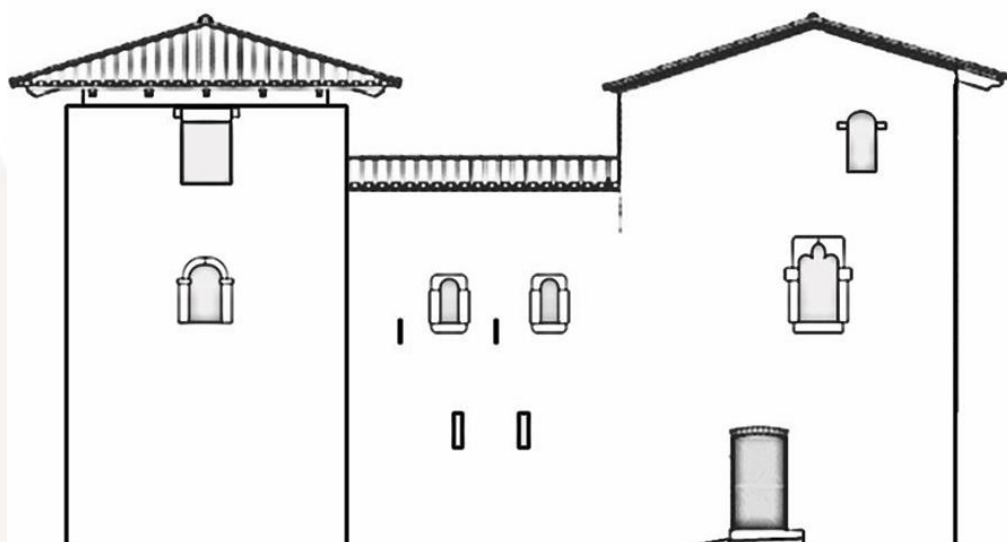
El castell de Plegamans és un castell d'estil gòtic construït entre els segles XIV i XV. Està declarat Bé Cultural d'Interès Nacional. Actualment funciona com a seu de la Fundació Folch i Torres i acull l'Escola Municipal de Música.

Acoloreix-ne les façanes. Saps per què es diuen Tramuntana i Ponent?

Façana orientada a tramuntana

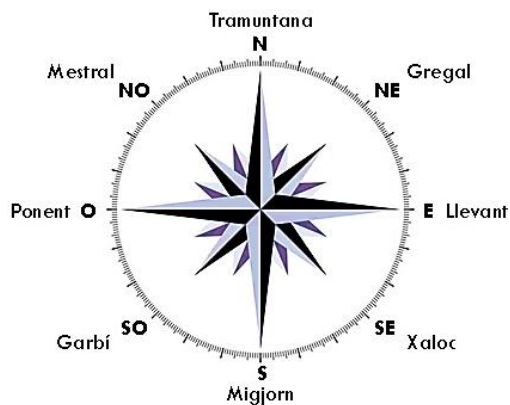
Façana orientada a ponent

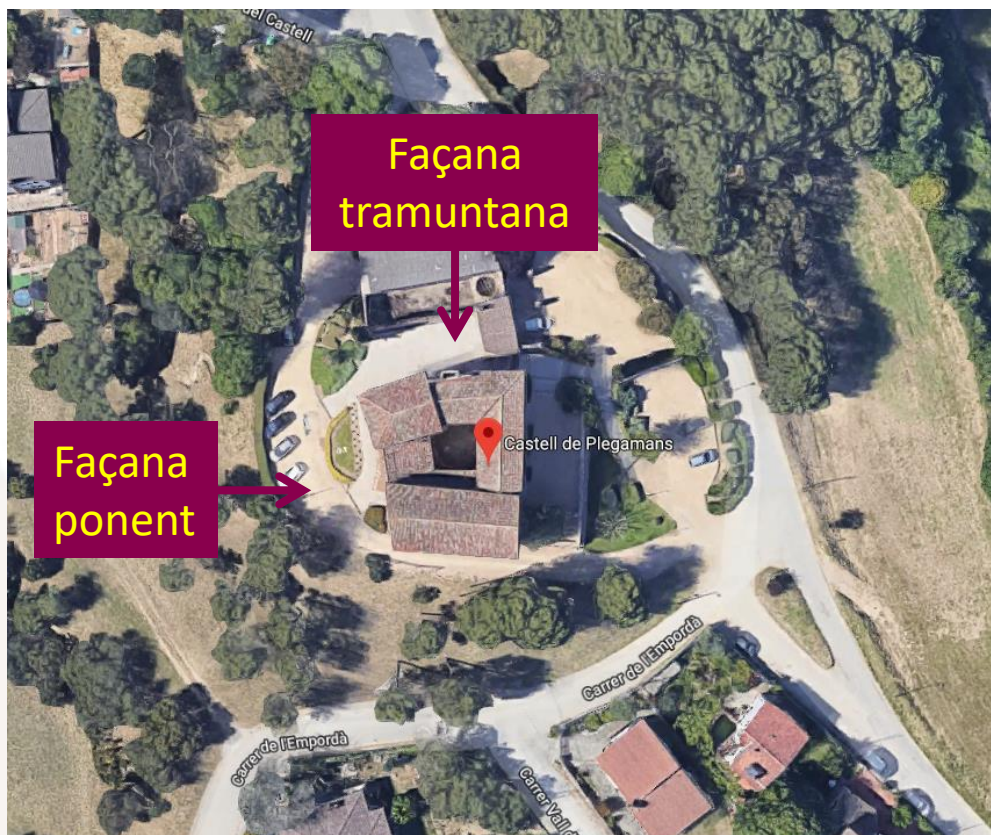
La rosa dels vents i les parts del castell de Plegamans

La rosa dels vents és un cercle que té marcats els 32 rumbs de procedència del vent. Els noms dels vents varien segons la direcció d'on provenen i són els següents: tramuntana o vent de port, gregal, llevant, xaloc, migjorn, garbí o llebeig, ponent, i mestral, cerç o serè.

Observeu la foto aèria de castell de Plegamans per determinar-ne la orientació:

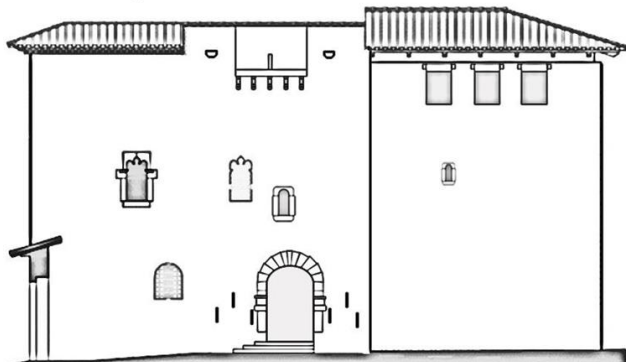

N tramuntana o vent de port
 NE gregal
 E llevant
 SE xaloc
 S migjorn
 SO garbí o llebeig
 O ponent
 NO mestral, cerç o serè

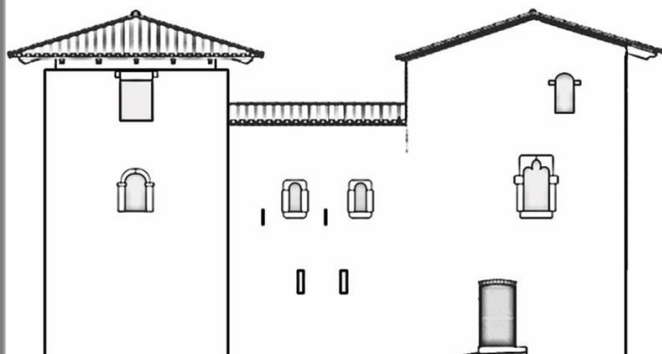

La rosa dels vents i el castell de Plegamans

Façana orientada a tramuntana

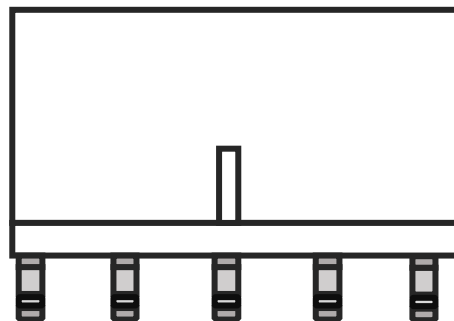

Façana orientada a ponent

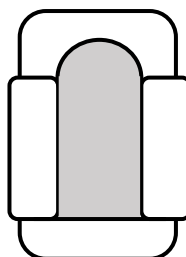

Indiqueu als requadres en blanc la ubicació de les parts del castell: **T** si estan orientades a tramuntana o **P** si estan orientades a ponent.

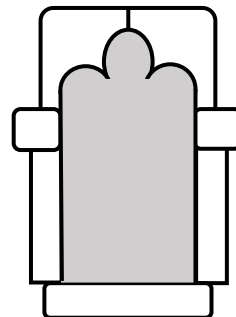
1

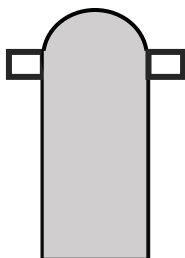
2

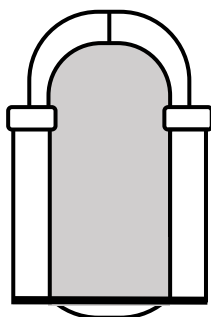
3

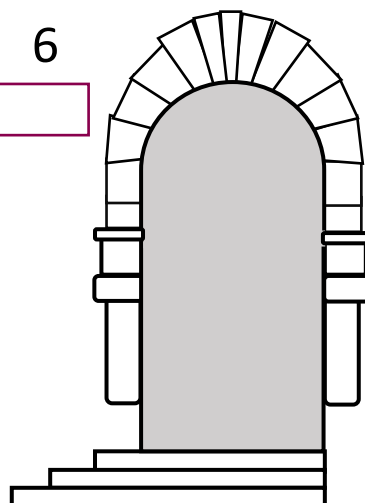
4

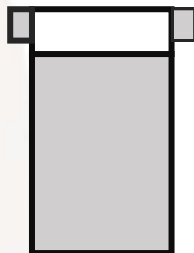
5

6

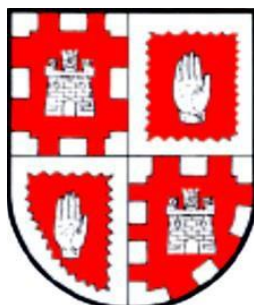
7

8

Els senyors de Plegamans

L'estel dels senyors de Plegamans va brillar amb gran esplendor durant uns dos-cents cinquanta anys, des de principis del segle XII fins a finals del XIV.

El castell de Plegamans apareix documentat l'any 965 en una acta de compravenda. Les evidències sobre el primer senyor de Plegamans daten de l'any 1122: el seu nom era Guadall Gilabert. Cal dir, però, que anteriorment hi havia hagut d'altres membres anomenats de la família Plegamans; per exemple, Guillem de Plegamans, que participà en la primera conquesta de Mallorca (any 1114). Però no hi ha dubte que el personatge més destacat de la família fou Ramon de Plegamans, lloctinent del rei, que va participar activament en la conquesta de Mallorca al costat de Jaume I. El 1371, Pere de Citrà va comprar la jurisdicció de Plegamans, Gallecs i Palau-solità, i el 1427 el rei Alfons el Magnànim va incorporar aquesta jurisdicció a la Corona.

Al segle XV la possessió del castell corresponia als Vilatorta, dels quals, Antoni de Vilatorta, fou conseller de Barcelona en la composició del "Consell de Cent". D'altres cases que van tenir la posesió del castell van ser els Gualba i Clariana, fins al 1600. Finalment, l'any 1776 el domini resta sota jurisdicció dels Sentmenat, els quals la tingueren fins al 1931, quan va ser adquirida per Joan Casajoana, veí del municipi.

Durant molts anys l'edifici va restar abandonat i va ser víctima d'un acte d'espoliació d'un dels finestrals gòtics. Al 1995 va ser restaurat i avui dia serveix de seu de l'arxiu de la fundació Folch i Torres.

Respon les preguntes següents:

Quants anys han passat des de la primera compravenda del castell?

Quants propietaris ha tingut el Castell de Plegamans abans de ser del nostre Ajuntament?

Enllaç a la
Viquipèdia

Una aventura al castell!

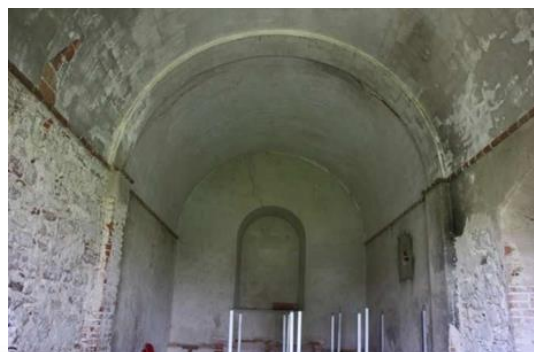
Crea una història, un guió per a una obra de teatre o un còmic que tingui lloc al castell de Plegamans.

Després pots representar la teva creació amb els companys i companyes de classe!

Copiem la capella romànica de Sant Genís

Antic conjunt parroquial de Plegamans

En grups de tres persones, feu una miniatura de la capella romànica de Sant Genís. Com a material podeu fer servir una o diverses capsas de cartró, tisores, cola, llapis i colors. Les imatges següents us ajudaran en aquesta tasca. Pareu atenció als detalls!

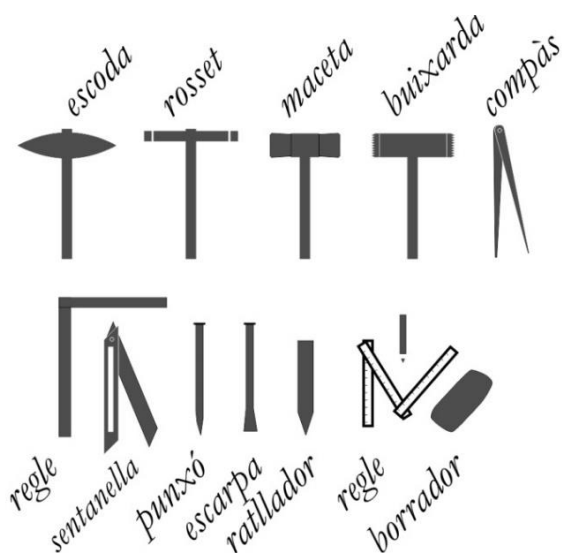
Els picapedrers

Un picapedrer
(o pedrapiquer) és una
persona que té com a ofici
treballar la pedra per a
la construcció d'edificis.

Les eines principals
de l'ofici de picapedrer
són les següents:

Cerca aquestes eines a la sopa de lletres:

Font:

<http://aasermel.cat/pedreres-i-oficis-de-les-pedreres-de-girona/>

3

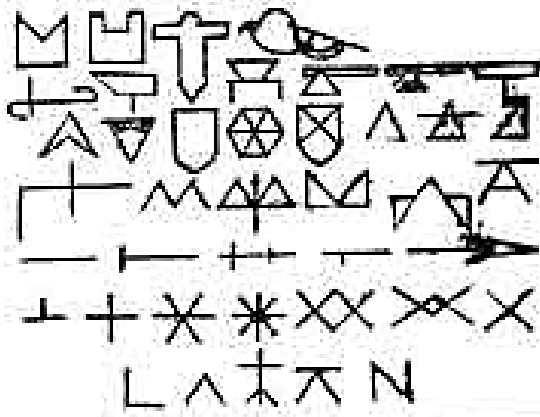
Vídeo «L'ofici mil·lenari del picapedrer»
(Els Matins de TV3, 1/7/14)

N	J	R	O	D	A	R	R	O	B
B	U	I	X	A	R	D	A	L	A
E	R	O	S	S	E	T	D	I	D
S	K	A	Q	I	G	E	I	P	O
C	U	T	M	A	L	D	O	U	C
A	P	E	C	S	E	L	Z	N	S
R	A	D	T	Y	W	O	I	X	E
P	R	A	T	L	L	A	D	O	R
A	O	M	R	C	O	M	P	A	S
S	E	N	T	A	N	E	L	L	A

Les marques dels picapedrers

És habitual que les parets de les esglésies i dels temples romànics tinguin unes marques que, d'entrada, us puguin resultar una mica estranyes. Aquestes marques són signes típics dels picapedrers i servien per deixar constància de la seva feina.

Exemples de marques típiques dels picapedrers:

Les marques dels picapedrers són visibles encara avui dia, i ens han permès identificar la regió on es va desenvolupar aquest ofici, l'origen i les seves característiques.

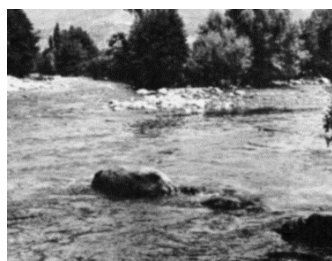
Com podeu observar a la imatge de l'esquerra, les marques fetes pels picapedrers eren de formes diferents. Aquesta diversitat és una prova de l'existència d'un nombre elevat de picapedrers i d'especialitats, que es distingien en funció de la marca que feien.

Capella romànica de Sant Genís. (Font: Ajuntament de Palau.)

La llegenda de la Pedra Llarga

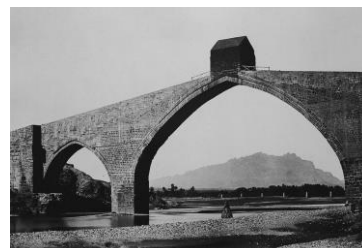
Diu la llegenda que fa molts anys, quan la gent encara vivia a les masies i s'ocupava de les tasques pròpies de la vida al camp, existia a Martorell, molt a prop de la Riba del Llobregat, un hostel. En aquest hostel treballava una minyona, que entre les coses que feia durant el dia s'encarregava d'anar a buscar aigua molt lluny, travessant el riu a gual, carregada amb grans cànirs.

Un dia va ploure a bots i barrals, i la noia no sabia com travessar el riu de tan ple com estava. Fatigada va exclamar que donaria la seva ànima al dimoni si aquest li feia la feina més fàcil. Tot d'una, el diable se li va aparèixer i li va prometre que si allò que havia dit era veritat, ell li bastiria un pont en una sola nit. Ella va acceptar de seguida, pensant que el dimoni no ho aconseguiria pas i que ella tampoc no perdria res.

Però el diable no tenia la més mínima intenció de perdre la juguesca, i aquella mateixa nit tota una colla de diables va iniciar la construcció del pont: el diable havia enganyat la noia, que no sabia que ell comptaria amb tota una colla d'ajudants.

Uns dimoniets carregaven pedres del Montseny o de Montserrat, d'altres feien el pont... El diable feia de capatàs i buscava pedres ben grosses per acabar al més ràpid possible. Arribada la matinada, el pont estava gairebé enllestit i la noia, que aleshores ja era conscient de l'errada que havia comès, va anar a correu a demanar ajuda a la seva mestressa.

La mestressa va rumiar una solució: va anar al seu corral i va llençar una galleda d'aigua freda sobre el gall que dormia. L'animaló, espantat, va llançar un quiquiriquic tan fort que va ser respost per la resta de galls del veïnat malgrat que encara no era de dia.

El cant va arribar a la riera de Caldes i fins a la masia de Can Cortès, i el gall que hi tenien va cantar just quan per allà passava el diable enfeinat, però content, amb l'última pedra a coll.

El diable va pensar que era de dia i que havia perdut la partida: enrabiad, va llançar un renec i va deixar caure la pedra amb tanta ira que aquesta va quedar clavada set canes a la terra.

I d'aquesta manera tan singular va quedar aixecat a Martorell un pont conegut com a Pont del Diable, al qual li manca una pedra: la nostra Pedra Llarga.

La història d'una bestiola

L'Abraxas, la bèstia de Palau

L'Abraxas és la bèstia de les festes del nostre poble. És un gall, de caràcter i cant agressius, amb potes amenaçadores i amb les ales obertes en actitud de lluita.

Codi QR de la fitxa de l'Abraxas, gall bèstia de foc

Però què és el bestiari popular català?

És el conjunt de figures que representen animals reals o fantàstics, i que són exhibits durant les festes locals de Catalunya (processons, cercaviles, balls populars, etcètera).

Són moltes les poblacions catalanes que tenen la seva pròpia bèstia. Per comprovar-ho, entra a l'inventari del bestiari festiu (codi QR) i busca la llista de bèsties. Tria'n una, dibuixa-la i crea una història amb ella com a protagonista.

Codi QR de l'inventari del bestiari festiu

El nostre retaule gòtic

Un retaule és un conjunt de taules pintades, frontals de marbre, pedra, fusta i altres materials, que generalment representen escenes religioses. Es col·loca darrere l'altar. La pintura gòtica catalana es va desenvolupar entre els segles XIII i XV.

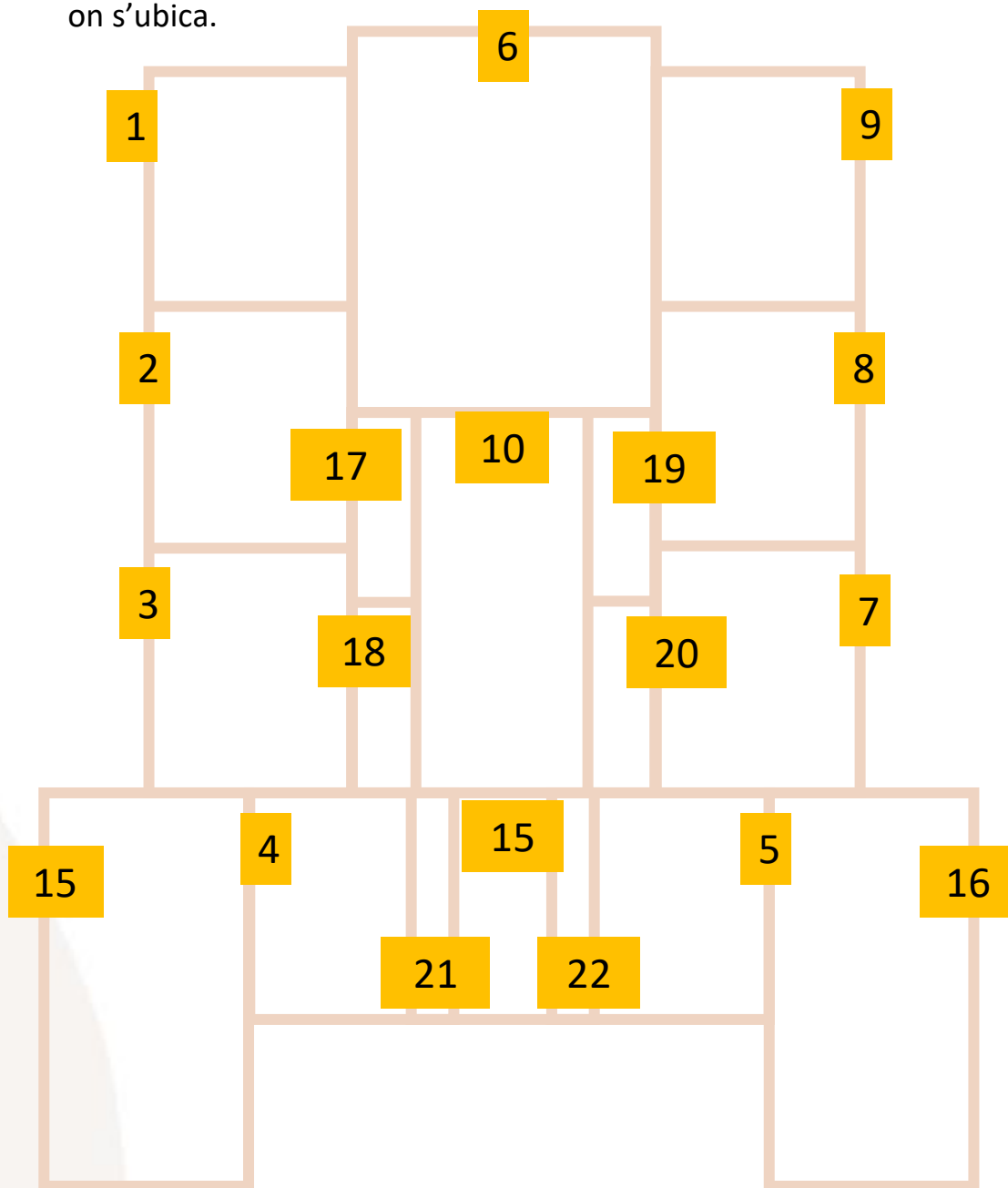

Entrevista sobre el retaule de Santa Maria a Sofia Escartín, historiadora de l'Art. Programa *El meu carrer*, Ràdio Palau (14/11/2018).

El nostre retaule gòtic

Retaule de l'altar major de l'església parroquial de Santa Maria

Fixeu-vos en l'esquema per identificar les parts del retaule.
Traceu una línia des de cada imatge fins a la part de l'esquema on s'ubica.

Retaule de l'altar major

3

Codi QR: Programa *Signes dels temps*, TV3
(8/11/2015)

Accediu al programa per fer un recorregut per
l'església de Santa Maria de Palau-solità i
Plegamans.

Retaule de l'altar major de l'església parroquial de Santa Maria

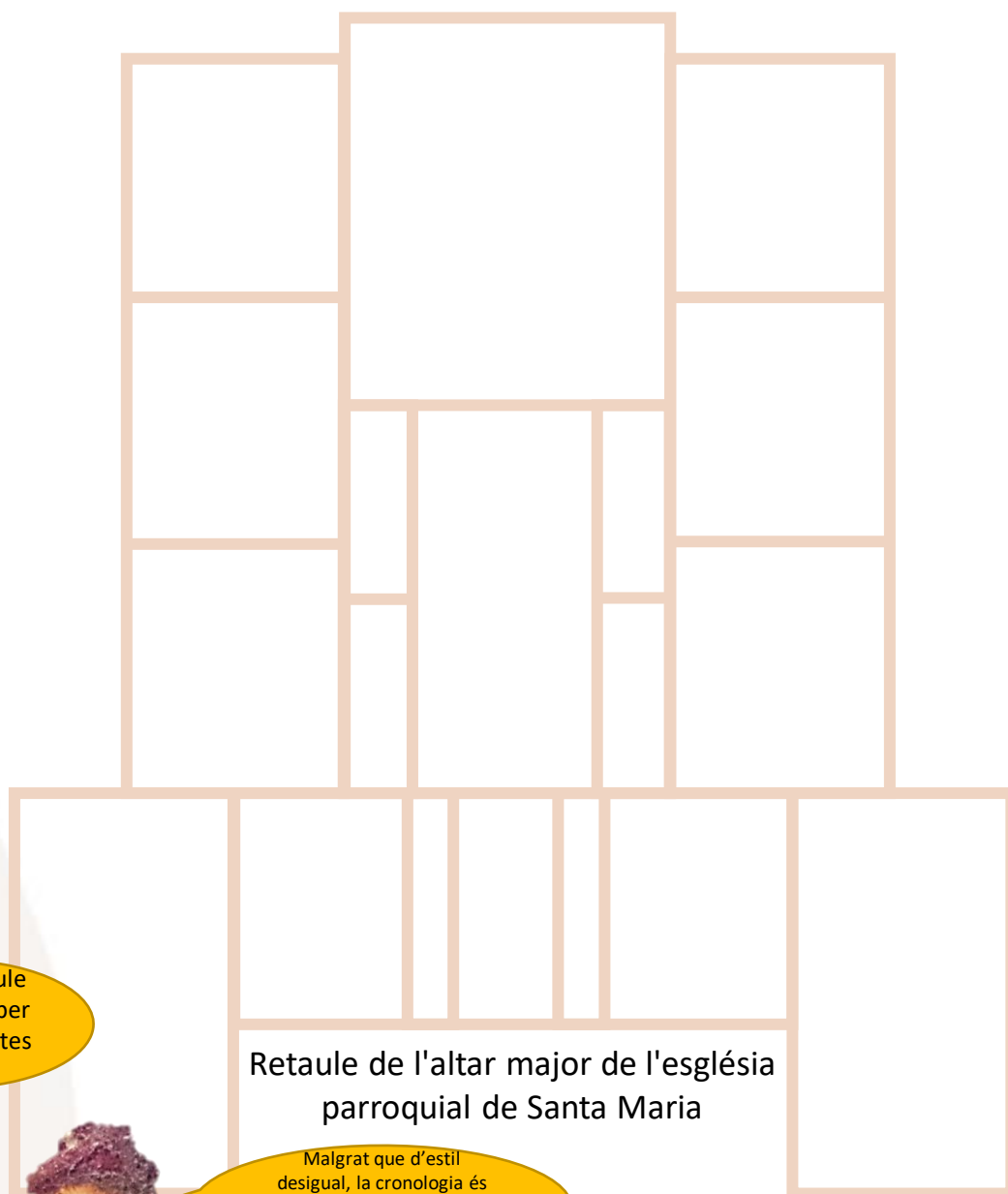
Fixeu-vos en l'esquema per identificar les parts del retaule. Traceu una línia des de la imatge fins a les parts de l'esquema on s'ubica

Les parts del retaule

Són diverses les parts que poden compondre un retaule, a més a més, algunes de aquestes parts tenen diverses denominacions. A continuació, esbrineu quines paraules volen dir el mateix i després escriviu dins del nostre retaule el nom de cadascuna de les parts.

• Carrer lateral	• Punt	• Guardapols	• Vasa
• Carrer central	• Àtic	• Polsera	• Història
• Casa	• Espiga	• Primer pis	• Misteri
• Banc predel·la	• Pinnacle	• Taula lateral	• Floró
• Sotabanc	• Dosseret	• Entrecarrer	

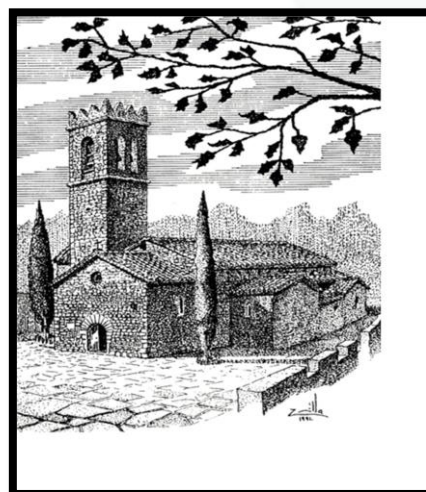
Aquets retaule està format per taules d'artistes diferents

Retaule de l'altar major de l'església parroquial de Santa Maria

Malgrat que d'estil desigual, la cronologia és propera i les escenes dels carrers tenen coherència iconogràfica.

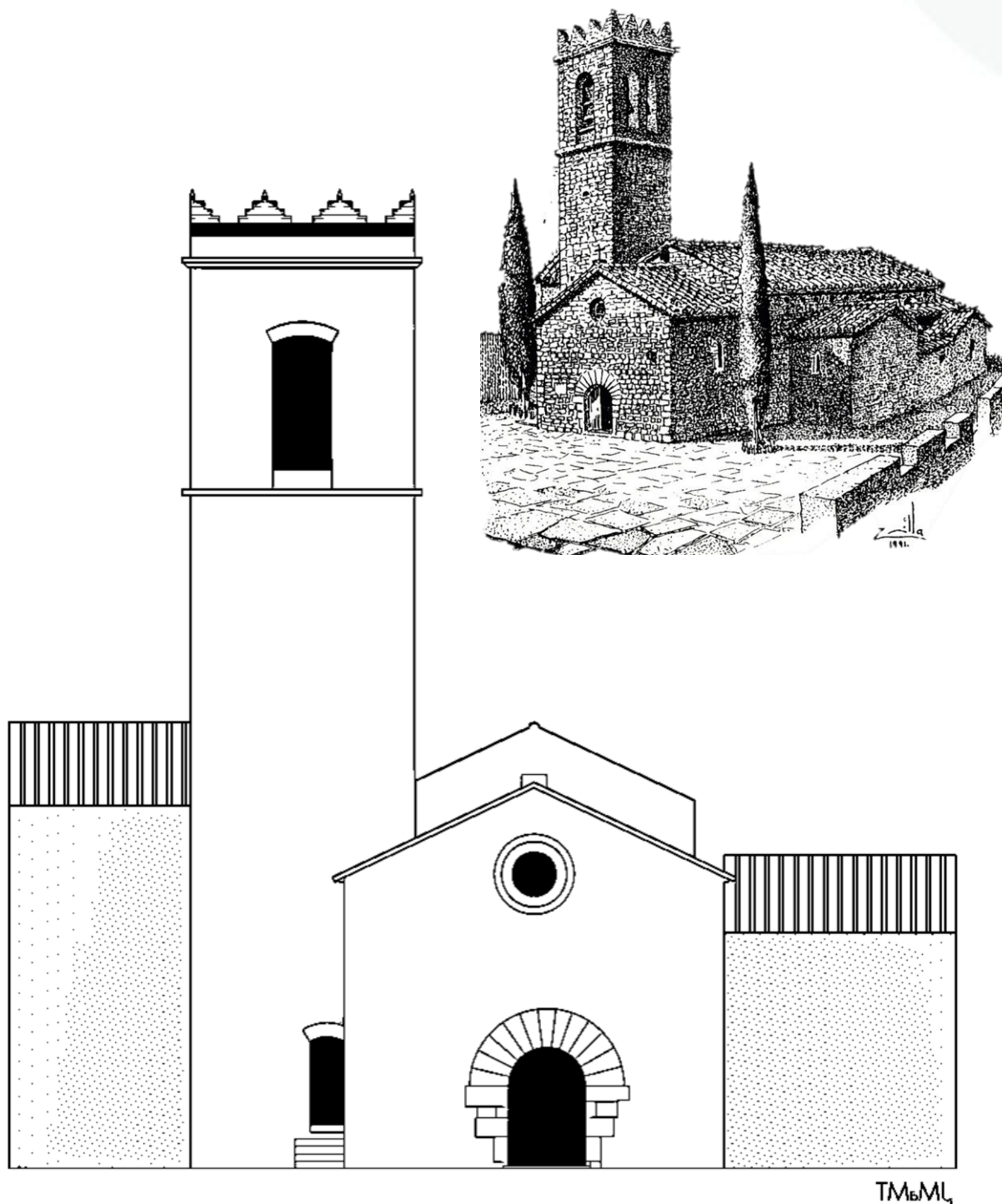
Església parroquial de Santa Maria de Palau-solità

Retalla les peces del trencaclosques i combina-les.
Pots seguir el model!

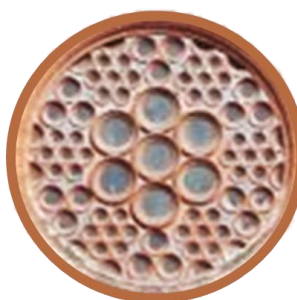
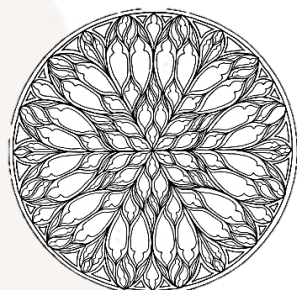
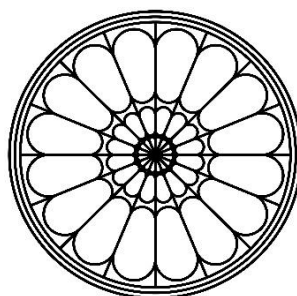
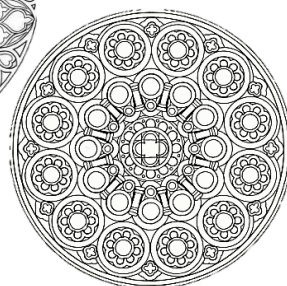
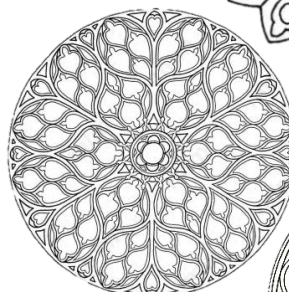
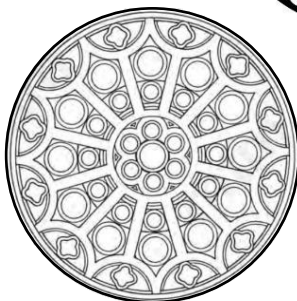
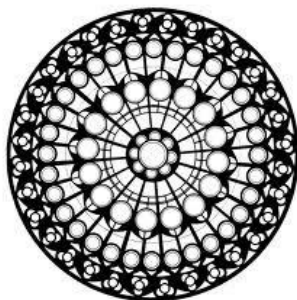
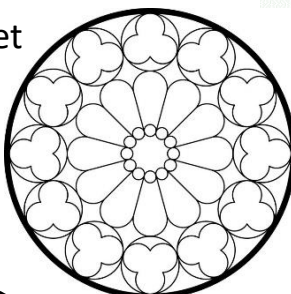
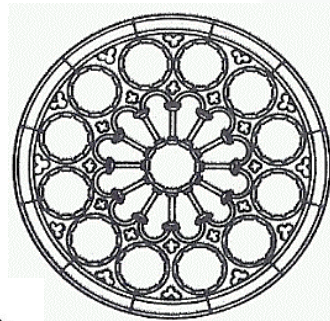
Pinta el dibuix de l'església parroquial de Santa Maria.

Rosassa de Sant Genís

La rosassa, o el rosetó, és un element ornamental que es troba majoritàriament a les catedrals del període gòtic.

Dins de l'eix conductor d'aquest període artístic, la rosassa transmet bellesa amb llum i color. Observeu els diferents models i també la rosassa de nostra església.

Com dibuixar una rosassa de 4 pètals?

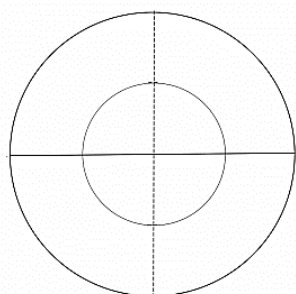
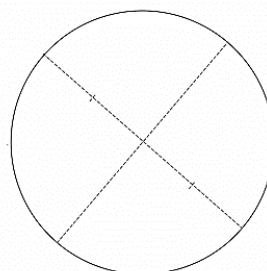

Les rosasses poden tenir un nombre variable de pètals, que poden ser 3, 4, 5, 6, 8, 12, 16 o 18 pètals.

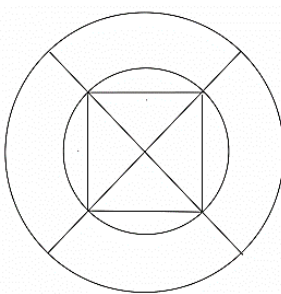
Les indicacions següents t'ajudaran a crear una rosassa de 4 pètals de manera fàcil:

Pas 1. Després de traçar el cercle, dibuixa dos diàmetres perpendiculars entre si.

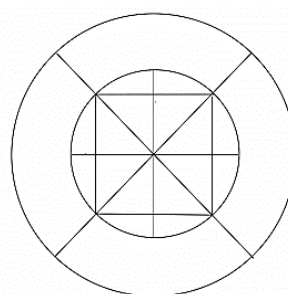
Divideix el radi per la meitat amb l'ajuda d'un regle.

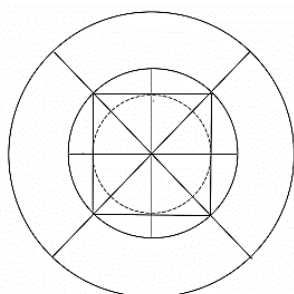
Pas 2. Dibuixa un nou cercle dins del cercle (inscrit), prenent com a referència la mida presa anteriorment (la meitat del radi).

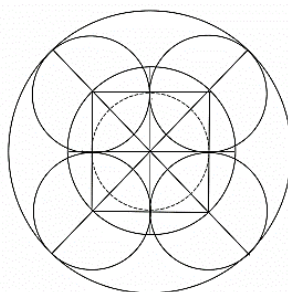
Pas 3. Construeix un quadrat dins del cercle menor.

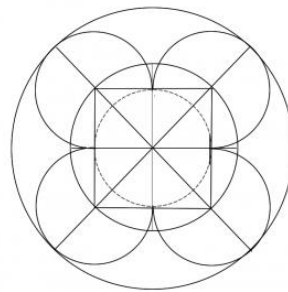
Pas 4. Traça les mediatris del quadrat.

Pas 5. Dibuixa un cercle inscrit dins del quadrat.

Pas 6. Dibuixa 4 cercles prenent com a centre cadascun dels vèrtexs del quadrat. La mida és la del cercle inscrit en el quadrat.

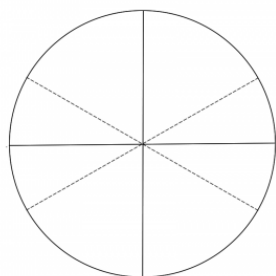
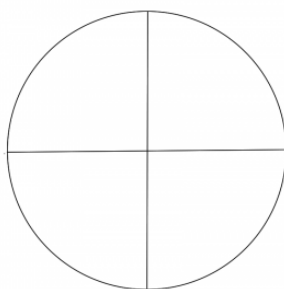

Pas 7. Esborra les línies accessòries.

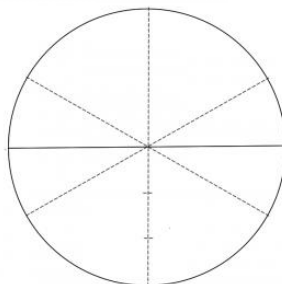
Com dibuixar la rosassa de Sant Genís?

L'església de Sant Genís té una rosassa de 6 pètals. A continuació, detallem pas a pas com fer-la.

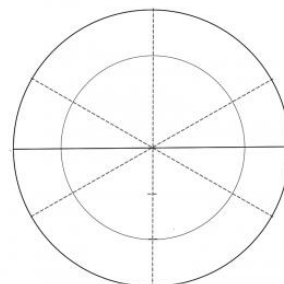
Pas 1. Després de traçar un cercle, dibuixa dos diàmetres perpendiculars entre si.

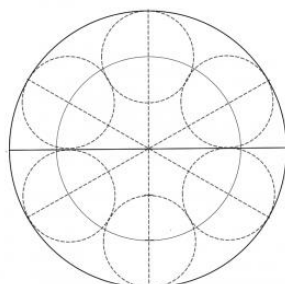
Pas 2. Divideix el cercle en 6 parts seguint el model.

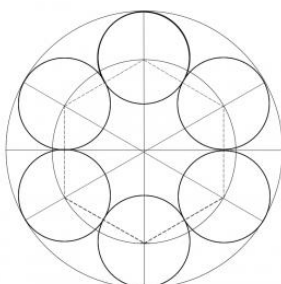
Pas 3. Divideix el radi de la circumferència en 3 parts.

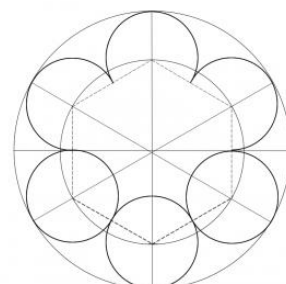
Pas 4. Traça un cercle més petit que mesuri $\frac{2}{3}$ del radi.

Pas 5. Construeix 6 cercles amb el centre a la intersecció entre les diagonals i el cercle inscrit. La mesura dels cercles és de $\frac{2}{3}$ del radi.

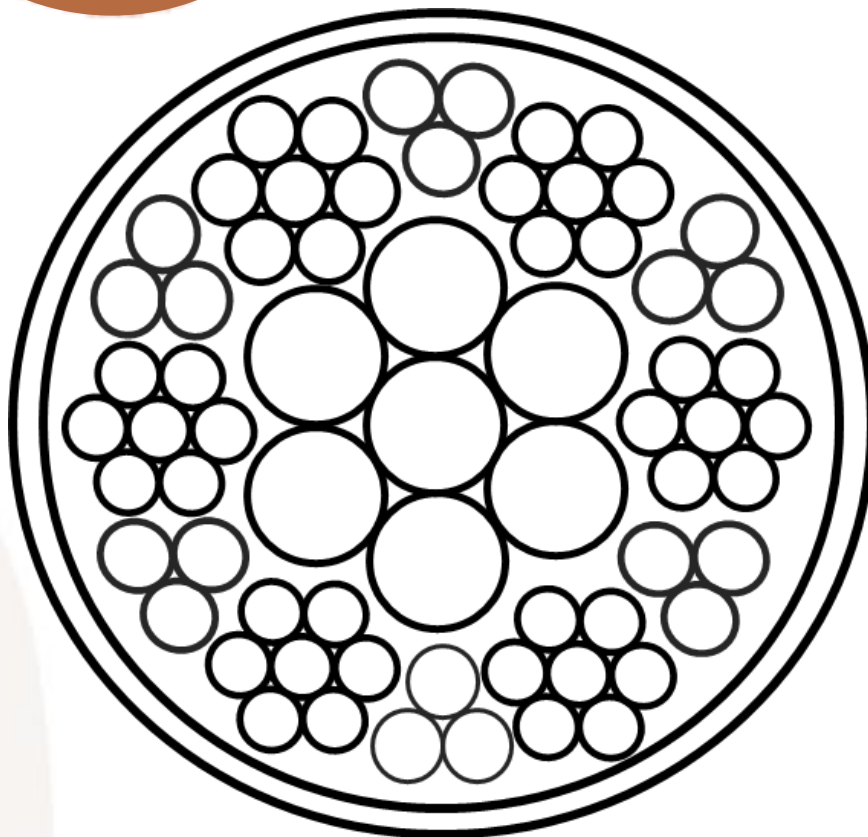
Pas 6. Dibuixa un hexàgon unint els centres dels cercles: t'indicarà la mida del pètal.

Pas 7. Esborra les línies accessòries... i ja tens la teva rosassa mandala de 6 pètals!

La rosassa de Sant Genís

Reprodueix la rosassa de Sant Genís. Pots utilitzar taps d'envasos de mides diferents.

Els codis secrets

L'actual **ermita de Santa Magdalena** va ser la seu d'una de les primeres comandes catalanes de l'orde del Temple. Ha estat declarat Bé Cultural d'Interès Nacional.

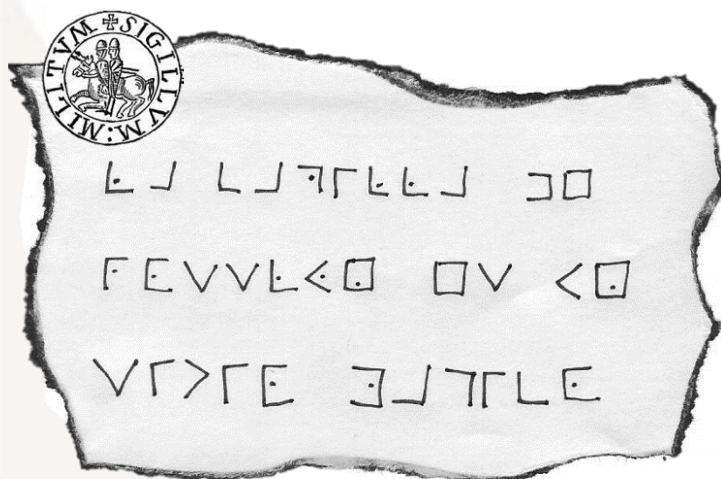

La història dels cavallers templers sempre ha captivat totes les generacions.

Han sorgit llegendes i s'han creat novel·les, pel·lícules i jocs que han fet créixer els mites sobre els templers. Un exemple d'això és un misteriós objecte conegut com a sant Grial.

Seguiu aquesta història misteriosa i desxifreu el codi secret que ens ha deixat un cavaller templar:

Aquí teniu unes pistes per desxifrar el codi:

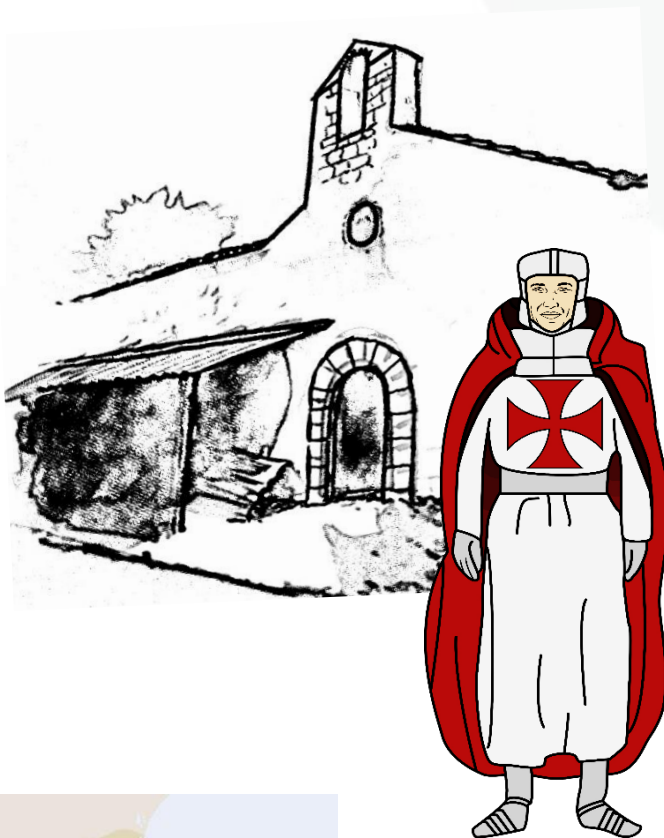
A	B	C	J	K	L
D	E	F	M	N	O
G	H	I	P	Q	R

S	W
T	X
U	Y
V	Z

La comanda templera de Palau i els seus dominis

Una comanda era un bé immoble situat en un lloc determinat. La seva formació era possible gràcies a donacions i a compres posteriors. Un preceptor sempre hi governava.

Palau del Vallès (creada l'any 1151) va ser inicialment el centre administratiu no només del conjunt de propietats acumulades a les terres del Vallès, el Baix Llobregat, el Penedès, el Maresme, Osona i la ciutat de Barcelona, sinó també de les propietats que l'orde va anar rebent de bona part de la Catalunya Vella.

Font: «Templers. Guerra i religió a l'Europa de les croades». (Museu d'Història de Catalunya, 2017.)

Codi QR a la
Viquipèdia.

Comanda de Palau

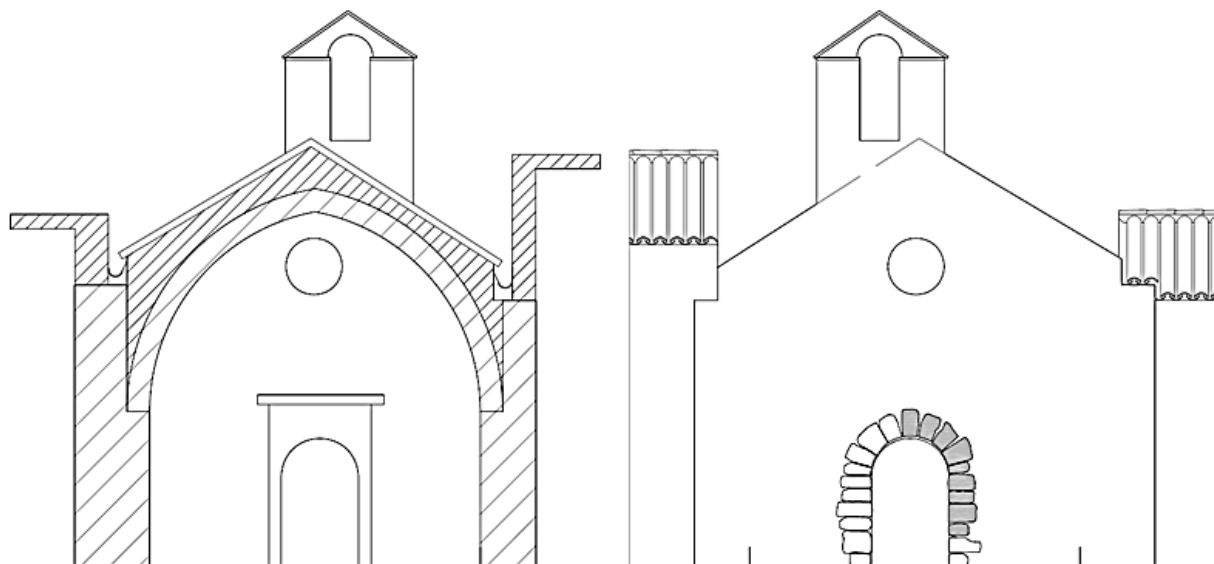
Codi QR a la
Viquipèdia.

Comandes catalanes
de l'orde del Temple.

Els orígens de la comanda templera de Palau del Vallès

Reprodueix aquest disseny de la capella de Santa Magdalena de Palau

Amb el codi QR d'aquesta fitxa podràs escoltar una entrevista a Josep Maria Farnés, de l'Associació cultural Qu4tre Pins, sobre la comanda templera a Palau. Programa *El Meu Carrer*, Ràdio Palau (29/1/2019). Inici de l'entrevista: 1:22:00.

Copia el segell de l'orde del Temple, amb dos cavallers sobre un únic cavall com a símbol de pobresa. I escriu en llatí «Sigillum militum xpisti» ('Segell dels soldats de Crist').

